Ազգ
Azg armenian daily
18 ՄԱՐՏ 1999 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 48 (1793)

Ադրբեջանը ազդում է իր սպառազինությունը ավելացնելու նպատակով

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Ռուս-հայկական պայմանագրով արգելված է Հայաստանում տեղակայված ռուսական զենքը Ադրբեջանի դեմ եւ ընդհանրապես ԱՊՀ որեւէ երկրի դեմ օգտագործելը, ուստի Ադրբեջանն իզուր է անհանգստանում Հայաստանում ռուսական ռազմական հենակետերի տեղադրման պատճառով», BBC ռադիոկայանին տված հարցազրույցում ասել է ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը։

Ըստ արտգործնախարարի, ռուսական հենակետերի գործոնը ադրբեջանցիներն օգտագործում են, որպեսզի քալանս ստեղծելու պատրվակով ավելացնեն իրենց սեփական սպառազինությունը՝ ԼՂ-ի հակամարտության սրման դեպքում այն Հայաստանի դեմ օգտագործելու համար։

Օսկանյանը խստորեն քննադատել է նաեւ Թուրքիային, նշելով, որ նա փակել է Հայաստանի հետ իր սահմանները եւ դադարեցրել Երեւանի հետ տնտեսական կապերը։ Ըստ Օսկանյանի, Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման գործում Իրանը ավելի կառուցողական դեր է խաղացել, եւ այդ պատճառով էլ նախարարը ողջունել է Իրանի հետագա մասնակցությունը բանակցություններին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Կառավարության ղեկության չափանիշը

Վարչապետ Արմեն Դարբինյանի զանգակատնից

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Չորեքշաբթի կառավարություն-խորհրդարան հանդիպումը հիշեցնում էր երկու հակառակորդ բանակների մարտավարական զորաշարժ, ընդ որում մարտաշունչն Արմեն Դարբինյանի գլխավորած թեւն էր։ Դեռ մինչ կառավարության հետ հանդիպման ժամը խորհրդարանական մեծամասնություն «Երկրապահը» նիստ գումարեց վերլուծելու երեքշաբթի «Երկրապահի» 9 անդամների հանդիպման արդյունքները Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ, եւ թխպամած երկնքում ճայթեց առաջին ամպրոպը «Երկրապահի» անդամ Սիմոն Գրիգորյանին, որը «Հայրուսգազարդ» պետական ձեռնարկության փոխտնօրենն է, հեռացնում են աշխատանքից, մի շարք գործադիր ատյաններում աշխատող բարձրաստիճան երկրապահներին եւս դեռին քարտ են ցույց տվել, եւ պատճառը երկուշաբթի կայացած քվեարկությունն էր, որի արդյունքում էլեկտրաէներգիայի սակագներն առաջին ընթերցմամբ սառեցվում են եւ ուժի մեջ է մնում 98 թ. նոյեմբերի եռաստիճան սակագինը։ Կողմ քվեարկած երկրապահներին գործադիր իշխանությունը փորձում է սաստել։ Ի պատասխան **«Ազգի»** հարցի Արմեն Դարբինյանը միանշանակ բանաձեւեց. «Եթե պատգամավորն աշխատում է գործադիր մարմիններում, նա պետք է ղեկավարվի այն քաղաքականությամբ, որ վարում է կառավարությունը։ Եթե պատգամավորը համաձայն չէ այդ քաղաքականության հետ, ապա պատգամավորի բարոյական պարտքն է դուրս գալ գործադիրից եւ քննադատել վարվող քաղաքականությունը։ Սա, կարծում եմ, ցանկացած ազնիվ եւ բարոյական պատգամավորի պարտքն է»։

Տես ▸ էջ 2

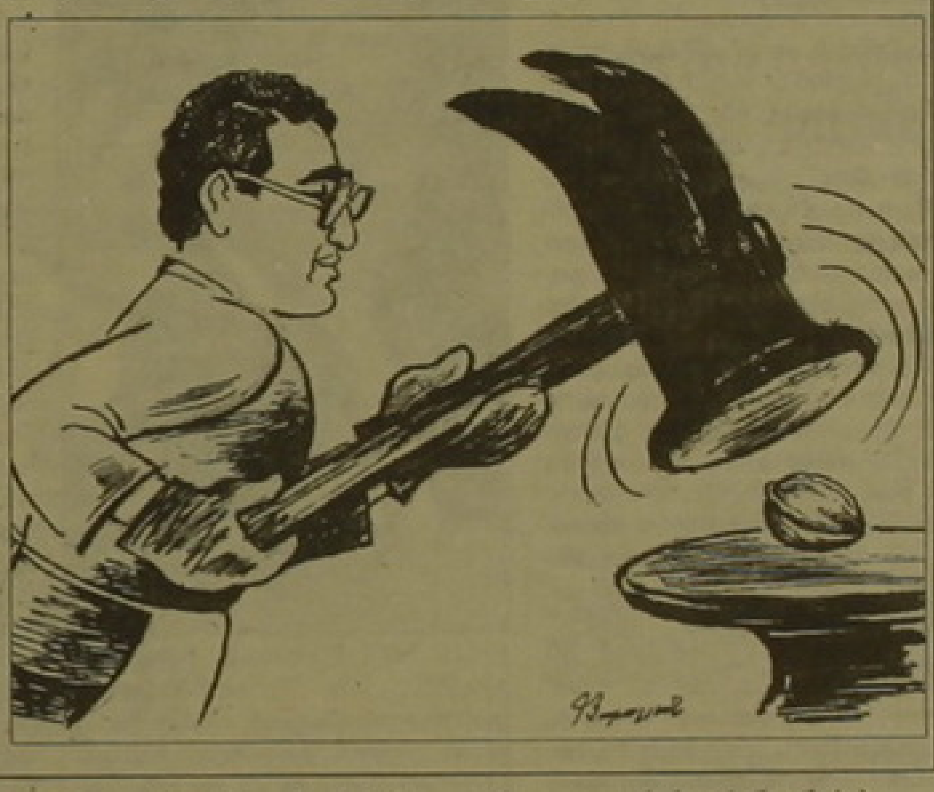

ՆԱՏՕ-ն 10 հազարանոց զորակազմ տեղափոխեց Մակեդոնիա

ՍԿՈՊԻԵ, 17 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ ՆԱՏՕ-ն ավարտեց 10 հազարանոց զորակազմի տեղափոխումը Մակեդոնիա, այդտեղից Կոսովո փոխադրելու նպատակով։ Հաջորդ փուլում նախատեսվում է հանրապետություն տեղափոխել եւս 16 հազ. զինվորականների, սակայն դա կախված է փարիզյան բանակցությունների արդյունքներից։ ՆԱՏՕ-ի ներկայացուցիչը լրագրողներին հավաստիացրել է, որ Դաշինքի զորքերը Կոսովո են ուղարկվելու բացառապես խաղաղարարական առաքելությամբ եւ անպայման հարավսլավական իշխանությունների համաձայնությամբ։ Մինչդեռ նա հրաժարվել է պատասխանել այն հարցին, թե ինչպես պետք է վարվեն Մակեդոնիայի իշխանությունները այստեղ ժամանած 10 հազարանոց զորքի հետ, եթե Բելգրադն այնուամենայնիվ չտա իր համաձայնությունը։

Ադրբեջանը պետք է հրաժարվի նավթային գործոնի առաջնայնությունից

ԲԱՔՎԻ, 17 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ժամանակն է, որ Ադրբեջանի կառավարությունը հրաժարվի երկրի տնտեսության մեջ նավթային գործոնի առաջնայնությունից, ինչը ամբողջ տնտեսությունը դրել է անչափ ծանր վիճակի մեջ։ Այս մասին հայտարարել է Բաքվում Գերմանիայի դեսպան Քրիստիան Չիբեկը «Պետկառավարման համակարգի բարենորոգումն Ադրբեջանում» միջազգային համաժողովի ժամանակ։ Նրա կարծիքով, պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնել հանրապետությունում փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների զարգացմանը։ Կոռուպցիան Ադրբեջանում դեռեւս ծաղկում է, եւ դա խանգարում է բիզնեսի զարգացմանը երկրում, հայտարարել է ԱՄՆ դեսպան Սթենլի Էսկուդերոն։ Շատ ամերիկյան բիզնեսմեններ են Ադրբեջանում բախվում զանազան բյուրոկրատական խոչընդոտների եւ կոռուպցիայի, ինչը հարկադրում է նրանց դիմել ԱՄՆ դեսպանի օգնությանը։ Դա, բնականաբար, նվազեցնում է ներդնողների շահագրգռվածությունն Ադրբեջանում աշխատելու նկատմամբ, ինչը մեծ խնդիրներ է ստեղծում երկրի տնտեսության համար։

Բերեզովսկու պաշտոնանկությանը կողմ են ԱՊՀ եւս 6 պետություններ

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ԱՊՀ գործադիր քարտուղարի պաշտոնից Բորիս Բերեզովսկուն հեռացնելու վերաբերյալ ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի առաջարկը, Ռուսաստանից բացի, այսօրվա դրությամբ պաշտպանում են եւս վեց պետություններ։ Այս մասին այսօր լրագրողներին հայտնել է ԱՊՀ-ի գործերով նախարար Բորիս Պաստուխովը՝ վարչապետ Եվգենի Պրիմակովի հետ հանդիպման ավարտին։ Բորիս Պաստուխովը հայտնել է, որ Հայաստանի, Տաջիկստանի, Ղրղզստանի, Մոլդովայի, Ղազախստանի եւ Բելառուսի նախագահներն արդեն համապատասխան փաստաթուղթ են ստորագրել ԱՊՀ գործադիր քարտուղարի մասին։ Ըստ իրազեկ աղբյուրների, այդ փաստաթուղթը վերապահումներով ստորագրել է նաեւ Վրաստանի նախագահը։ Պատասխանելով ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հարցին, թե կարելի՞ է ակնկալել, որ ԱՊՀ առաջիկա գագաթաժողովում Համագործակցության գործադիր քարտուղար կհաստատվի Իվան Կորոտչենյան, Պաստուխովը հայտարարել է. «Այդ պաշտոնում կնշանակվի նա, ում թեկնածությունը կպաշտպանեն ԱՊՀ երկրների նախագահները»։

«Ռուսաստանին անհրաժեշտ է ստեղծել եվրասիական տարածություն»

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Ռուսաստանին անհրաժեշտ է ստեղծել եվրասիական տարածություն, այլ ոչ թե խոսել ԽՍՀՄ վերականգնման մասին», հայտարարել է Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովը՝ Խորհրդային Միության պահպանման վերաբերյալ հանրաքվեի տարեդարձի կապակցությամբ, որը տեղի ունեցավ 1991 թվականի մարտի 17-ին։ Լուժկովի կարծիքով, ներկայումս պետք է խոսել Բելառուսի, Ղազախստանի եւ ԱՊՀ մյուս պետությունների հետ ինտեգրացման մասին։ Ընդ որում՝ քաղաքապետը արտահայտվել է այդ երկրների ինքնիշխանության պահպանման օգտին։

ՆԳ եւ ԱԱ նախկին աշխատակիցներին՝ 8 եւ 10 տարի ազատազրկում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Մարտի 17-ին Արաբկիրի համայնքի առաջին ատյանի դատարանում ավարտվեց ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության նախկին աշխատակիցներ Լեւոն Աբրահամյանի եւ Աշոտ Խաչատրյանի դատաքննությունը։ Դատավոր Սիմա Հովսեփյանն, ապացուցված համարելով վերջիններիս կողմից կատարված հանցագործությունը, նրանք մեղադրվում են անցյալ տարվա մայիսի 16-ին Իրանի Իսլամական Հանրապետության քաղաքացի Վաչագան Անդրեասյանի նկատմամբ ավազակային հարձակում կատարելու, նրան ազատությունից ապօրինի զրկելու եւ 100.000 ԱՄՆ դոլար շորթելու մեջ, ամբաստանյալներ Լ. Աբրահամյանին դատապարտեց 8, իսկ Ա. Խաչատրյանին 10 տարվա ազատազրկման։ Դատարանը որոշեց բռնագրավել վերջիններիս պատկանող անձնական գույքի 50 տոկոսը եւ պատժի կրումը նշանակել ուժեղացված ռեժիմի գաղութում։

Վաղը Երեւան կժամանի Վրաստանի արտգործնախարար Մենաղարաշվիլին

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՄԱՐՏԻ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Վրաստանի արտաքին գործերի նախարար Իրակլի Մենաղարաշվիլին մարտի 19-ին Երեւան կատարելիք մեկօրյա այցի ընթացքում հանդիպումներ կունենա ՀՀ նախագահի, վարչապետի, Ազգային ժողովի նախագահի, արտաքին գործերի նախարարի հետ։ Հանդիպումների ընթացքում կքննարկվեն երկկողմ քաղաքական ու տնտեսական հարաբերությունների հետագա զարգացման եւ ընդլայնման հարցերը, տարածաշրջանային մի շարք խնդիրներ։ ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչության հաղորդման համաձայն, տեղի կունենան նաեւ այցելություններ Դանիել Վարուժանի անվան վրացական թեմում դպրոց, Գեղարդի եկեղեցական համալիր, Հայաստանում Վրաստանի դեսպանություն։

ԺԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆրանսիայի կառավարությունը լվանում է ձեռքերը

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ։ Ֆրանսիայի Սենատը ձգձգում է Հայոց ցեղասպանության հարցի գրանցումը իր օրակարգում։ Կառավարությունը, որը մայիսի 29-ի պատմական նիստում հանձն էր առել հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ օրենքի առաջարկի խորհրդարանական գործընթացը տանել մինչեւ վերջ՝ մինչեւ Սենատի կողմից նրա քննարկումն ու վավերացումը, այժմ նահանջում է։

Օրերս Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի նիստում խորհրդարանի հետ հարաբերությունների նախարար Դանիել Վայանն ասել է, թե կառավարությունը մտադիր չէ գրանցել տալ հայոց ցեղասպանության օրենքի առաջարկը Սենատի օրակարգում, եւ եթե Սենատը ցանկանում է, կարող է գրանցել այդ հարցը իր լրացուցիչ օրակարգում, առանց կառավարության միջամտության, ըստ սահմանադրության 48 հոդվածի 3-րդ պարբերության։ Այս դեպքում հարցի պատասխանատվությունը ընկնում է Սենատի վրա, ինչին ձգտում է կառավարությունը։ Աջ պահպանողական կուսակցությունների պատգամավորների դժգոհության բացականչությունների տակ Դանիել Վայանը բացատրել է կառավարության այս դիրքորոշումը, նշելով, թե Ֆրանսիան ձգտում է օգնել այդ տարածաշրջանի ժողովուրդների հաշտության ջանքերին եւ ուզում է ստեղծել այն բոլոր հնարավորությունները, որոնք անհրաժեշտ են այնտեղ խաղաղության հաստատման համար։ Մասնավորապես նշելով, որ դա կօգնի Ֆրանսիայի միջնորդությանը Ղարաբաղյան հարցի լուծման գործում։

«Լը Մոնդ» օրաթերթը, արձագանքելով Դանիել Վայանի այս հայտարարությանը, «Վարդագույն եվրոպան եւ Թուրքիան» իր առաջնորդողում խստորեն քննադատել է Ֆրանսիայի սոցիալիստական կառավարության այս քաղաքականությունը հայոց ցեղասպանության հարցում։

Հիշեցնելով թերթի նախորդ համարում լույս տեսած այն լուրը, թե Անկարան դադարեցնում է ֆրանսիական ռազմամթերքի բոյկոտը, «Լը Մոնդը» ուղղակի կապ է տեսնում Վայանի հիշյալ հայտարարության եւ այդ լուրի միջեւ։ Թերթը եզրակացրել է, թե վարդագույն եվրոպան, այսինքն սոցիալ-դեմոկրատ մեծամասնությամբ ղեկավարվող եվրոպան, հաշվի չառնելով ոչ հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցը, եւ ոչ էլ քրդերի դեմ Թուրքիայում կատարվող հալածանքները, ավելին է զիջում Թուրքիային, քան թե Թուրքիան կարող էր պահանջել։

ԴՐԱՄԱՆԵՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկական դրամի կեղծման դեպքերն ավելացել են

Փողը սիրում է ոչ միայն հաշվել, այլեւ՝ ստուգել

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Ազգային դրամանիշը դրամը, շրջանառության մեջ դնելու օրվանից մինչ օրս ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից «բռնվել են» մոտ 1 մլն դրամ արժողության կեղծ թղթադրամներ։ Ըստ ԿԲ տվյալների, վերջին շրջանում, սկսած անցյալ տարվա վերջից, կեղծ դրամների հայտնաբերման դեպքերն ավելի հաճախակի են դարձել, ընդ որում, հատկապես հունվար ամսին ու հատկապես 5 հազարանոց թղթադրամների։ Այս մտահոգիչ փաստը հաստատեցին նաեւ ՆԳՆ-ում. եթե անցյալ տարի դրամանենգության փաստի առիթով ներքին գործերի մարմինները հարուցել են ընդամենը 3 քրեական գործեր, ապա միայն այս տարվա երեք ամիսների ընթացքում 16։ Ի դեպ՝ հայկական դրամանիշների կեղծման մի այսպիսի «ալիք» էր նկատվել նաեւ 96 թ. վերջին։

ԿԲ էմիսիոն գործառնությունների եւ դրամական պահուստների վարչության պետ Գեւորգ Թումանյանը հայտնեց, որ 5000-անոց թղթադրամից բացի կեղծվում են նաեւ 1000-անոցները, բայց, որքան էլ զարմանալի է, առավել շատ՝ 500-անոցները։ Այս փաստը հաստատում է նաեւ ՆԳՆ լրատվության բաժնի տեղեկատվությունը, ըստ որի այս տարի ներքին գործերի մարմինները հայտնաբերել են 3 հինգհազարանոց, 2 հազարանոց եւ 11 հինգհարյուրանոց, իսկ անցյալ տարի 13 5000-անոց եւ 39 հինգհարյուրանոց։

Տես ▸ էջ 3

digitised by A.R.A.R.@

«Շատ բան փչացել է, բայց այդ մասին չէ, որ ուզում եմ խոսել», ԵՊՀ ուսանողության հետ հանդիպումն այսպես սկսեց Վազգեն Մանուկյանը: Հայաստանում տեղի ունեցող գործընթացներով, ինչպես միշտ, մտահոգ ԱԺՄ նախագահին

ներ՝ ներքին ինքնավստահությունը վերագտնելու, ստեղծագործ աշխատանքի լծվելու համար, իր ելույթի հոգեվերլուծական հատվածն ավարտեց Վազգեն Մանուկյանն անցնելով արտաքին եւ տնտեսական քաղաքականության հարցերին:

Ազգային գաղափարախոսու-

խանելով, Վազգեն Մանուկյանն առաջին անգամ խոստովանեց. «ՀԺԿ-ի հետ նախընտրական դաշինք ստեղծելու փորձը ձախողվել է: Դեմիրճյանի կուսակիցները «ոնց որ մերժել են» այդ առաջարկը, եւ ԱԺՄ-ն մենակ կգնա ընտրություններին»: ԱԻՄ-ի հետ համագործակցելու տարբերակը

իշխանությունն անհեռանկար է ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին ճակատում: Միայն Լիպարիտյանի Բաքու կատարած այցի նկատմամբ անտարբեր է: «Իր գործն է, ուր ուզում է, թող գնա»: Վազգեն Սարգսյանի մասին բարենպաստ կարծիք չունի. «Անկախ նրանից, թե ինչ լավ բան է ա-

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ

Վազգեն Մանուկյանը չափավոր հոռետես է

ԱԺՄ-ն մերժում է ԱԻՄ-ին, ՀԺԿ-ն՝ ԱԺՄ-ին

մտահոգողն առաջին հերթին երկրի «ամենակարեւոր հումքի»՝ մարդկային ներուժի արժեզրկումն է: Հաղթանակի գրավականը հավատն է, ոգեւորությունը, սակայն ժողովուրդը հիասթափված է, չի հավատում սեփական ուժերին եւ ապագային, «շարժման» գաղափարը վարկաբեկված է: (Արցախյան շարժման երբեմնի առաջնորդները, այդ թվում Վազգեն Մանուկյանը, 88-ի համաժողովրդական վերելքի մասին խոսելիս սահմանափակվում են «շարժում» բնորոշմամբ. մոռացել են, որ եղածը ոչ թե անորոշ-անդեմ-անանուն մի շարժում էր՝ հանուն ինչ-որ անմարմին ժողովրդավարության, այլ կոնկրետ պայքար հանուն Արցախի ազատագրման): «Շարժումից» ծնված իշխանավորները հանգցրին ժողովրդի պոռթկումը, որովհետեւ վախենում էին նոր շարժումից («երբ Մարտակերտը վերցնում էինք, Տեր-Պետրոսյանն ասում էր. «Տակից ո՞նց ենք դուրս գալու», Հայաստանի զինված ուժերը գլխավորելու ժամանակահատվածը հիշեց ԱԺՄ նախագահը, հանդիպումն առհասարակ հարուստ էր հուշերով), արհեստականորեն փորձում էին երկիրը ներգրավել եվրոպական կառույցներում՝ հենվելով փչացած տարրի վրա: 1996-ին ժողովրդի կամքը կոպտորեն ոտնահարվեց, 98-ին ժողովրդին կաշառեցին, եւ ժողովուրդը հիասթափվեց ինքն իրենից, համոզվեց, որ իրենից ոչինչ կախված չէ: ժողովրդին պետք են հաջողություն-

թյամբ զինված ներգրավվել ԽՍՀՄ փլուզումից հետո աշխարհում ձեւավորված նոր համակարգում: Ահա, ըստ ԱԺՄ նախագահի, Արցախի հիմնախնդրի լուծման ճանապարհը: Այլընտրանքն այդ համակարգի դեմ պայքարելն է, որը, սակայն, մահացու կարող է լինել Հայաստանի համար: Փուլ առ փուլ վերլուծելով 1991 թ.-ից հետո Արցախի հիմնախնդրի առնչությամբ ընդունված միջազգային փաստաթղթերում առկա շարժընթացը, պրն Մանուկյանը, կես քայլ նահանջելով «ամեն ինչ վատ է» դիրքորոշումից, դրական տեղաշարժ արձանագրեց: Տնտեսության ոլորտում իրավիճակն ավելի վատ է. իշխանությունները թույլ են տվել բազմաթիվ ներելի եւ աններելի սխալներ, երկիրը հանձնել իշխանական վերնախավին, Հայաստանն ապրում է պարտքով վարկերի, արտերկրի ազգականների հաշվին: Ներդրումները խոչընդոտվում են անվստահության մթնոլորտի պատճառով (հարց է ծագում՝ Կոնյակի, Արմենտելի, հյուրանոցային համալիրների սեփականաշնորհման շուրջ համաշխարհային աղմուկը նպաստո՞ւմ է «ներդրումնաբեր» մթնոլորտի ստեղծմանը-Լ. Պ.): Օրինակ վերցնել Իսրայելից, Մալայզիայից եւ Սինգապուրից, օրինականորեն ընտրված իշխանությունների գլխավորությամբ դուրս բերել երկիրը ճգնաժամից, ահա օրվա հրամայականն ըստ ԱԺՄ նախագահի:

Ուսանողների հարցերին պատասխա-

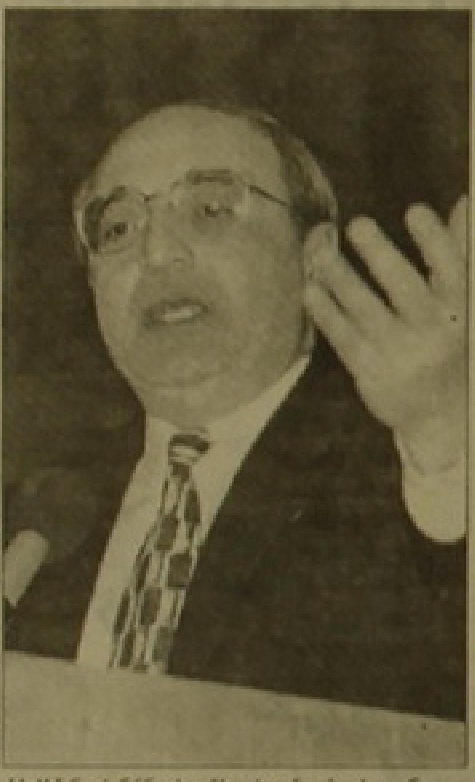

ԱԺՄ-ն իրեն է մերժում: Իշխանությունների հետ համագործակցելու ցանկություն Վազգեն Մանուկյանը չունի, նույնիսկ վարչապետի կարգավիճակով. վարչապետն, ըստ նրա, նախագահի օգնական-կցորդն է տնտեսական հարցերում, ուժային նախարարությունները վերահսկելու, նախարարներ նշանակելու լծակներ չունի եւ փաստորեն գործիք է նախագահի ձեռքին: Վազգեն Մանուկյանը կտրուկ գործողությունների, հեղափոխությամբ իշխանության գալու կողմնակից չէ, քանզի համարում է, որ ուժային մեթոդներով ստեղծված

րել այս երկրի համար, 1996-ին եւ 1998-ին քաղաքականության մեջ մտնելով. Սարգսյանը «շլագբաում» դրեց մեր ժողովրդի առջեւ»: ԱԺՄ նախագահը քաղաքականությանը շատ մեծ տեղ է տալիս, բայց մաթեմատիկայի կարոտ ունի, համոզված է, որ 98-ի ընտրություններում հաղթելու ամենամեծ շանսն ուներ եւ պարտվել է միայն իշխանությունների նյութած դավերի պատճառով: Մի ազդեցիկ պաշտոնյա խոստովանել է, որ իշխանությունների նպատակը Ռոբերտ Քոչարյանին եւ Կարեն Դեմիրճյանին երկրորդ փուլ դուրս բերելն էր, ինչն էլ արվել է: Ընտրությունների նկատմամբ ԱԺՄ նախագահը հոռետես է, սակայն հույս ունի, որ 95-ը եւ 96-ը չեն կրկնվի, քանզի նախկինում առկա երկբեւեռ հասարակության փոխարեն այսօր բազմաբեւեռ հասարակություն ունենք. «Եթե մի քայլ առաջ էլ լինի, մենք դա կողջունենք»: Էլեկտրաէներգիայի սակագների սառեցումը կասեցնելու նախագահի դիրքորոշմանը համաձայն չէ, Ռուսաստան-Բելառուս միությանը Հայաստանի անդամակցությունը անհեռանկար է համարում: ԱԺՄ նախագահը համոզված է, որ քաղաքական գործիչը ժողովրդից հիասթափվելու իրավունք չունի, այլապես պետք է հեռանա (հակառակ դեպքում կարող է վտանգավոր դառնալ ժողովրդի համար) եւ շարունակում է հավատալ հաղթանակին:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Կառավարության պնդության չափանիշը

Սկիզբը էջ 1

Բարոյական պարտքի ուրվականը «Երկրապահի» առջեւ

Բարոյական պարտքի գիտակցումը ստիպում է «Երկրապահ» պատգամավորներին այսուհետ քվեարկությունների ընթացքում չափազանց զգույշ լինել, քանզի ինչպես ճշմարիտ կանխատեսեց երկրապահ Անդրանիկ Մանուկյանը, «Եգորյանը, «Հայրենիքը» վաղը կարող են ԱԺ բերել օրինագիծ, որով նվազագույն աշխատավարձը Հայաստանում պետք է դառնա 300 դոլար, եւ պատգամավորները կքվեարկեն, որովհետեւ այսքան ժամանակ իրենց ընտրողների համար ոչինչ չեն արել եւ այժմ պետք է նման քվեարկություններ կատարեն, որ այս կամ այն կերպ ապահովեն իրենց ընտրվելը: Ես կրկնում եմ երեկվա քվեարկության պահին, երբ 96 կողմ ձայն հավաքվեց հօգուտ սակագների սառեցման օրինագծի, դահլիճում 80 պատգամավոր էլ չկար, սեղմելով անցկացրին, իսկ դրանից առաջ, երբ ես Էդվարդ Եգորյանին ասում էի, որ դահլիճում 92 պատգամավոր կա եւ պետք է հետաձգել քվեարկությունը, նա պատասխանեց «Ինձ չի հետաքրքրում»: Ես ասացի, որ նրան պետք է դառնալ ազգի հերոս եւ ժողովրդին ցույց տալ, որ «Երկրապահը» դեմ է քվեարկել», Անդրանիկ Մանուկյանը մեզ հայտնեց նաեւ զրույցի վերջաբանը՝ Էդվարդ Եգորյանը եւ «Հայրենիք» խումբն իր այս կանխատեսմանը պատասխանել են անկեղծորեն. «Մեզ այդ էլ պետք է»:

Այսպիսով, «Երկրապահը» հայտնվել է երկընտրանքի առջեւ. առջեւում հուր, ետեւում ջուր: Հուրը կառավարությունն է, ջուրը՝ խորհրդարանական ընդդիմությունը: Վարչապետը բավական անորոշ էր իր գնահատականներում, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Էդվարդ Սանդոյանի շուրթերով նա արտահայտեց ճշմարտությունը. «Այս խորհրդարանի եւ կառավարության միջեւ գաղափարական տարաձայնություններ կան»: Մեր այն հարցին, թե ինչո՞ւ Արմեն Դարբինյանն ուշացումով եկավ խորհրդարան եւ չփորձեց պատգամավորներին բացատրել սակագների սառեցման հնարավոր հետեւանքները, նա պատասխանեց. «Շատ դեպքերում անիմաստ եմ համարում պոպուլիզմի դեմ պայքարել: Ես պատրաստ եմ աշխատել ցանկացած խորհրդարանի հետ, որը կղեկավարվի ժողովրդի շահերով եւ ոչ պոպուլիզմով ու այսպես ասած բացահայտ անբարոյական մոտեցումներով: Ցանկացած երկրում նախընտրական տրամադրությունները ընտրություններին մոտ աճում են, եւ կառավարության պնդության չափանիշն է՝ ինչքանով է նա կարողանում դիմադրել նման տրամադրություններին», ի մի բերեց Արմեն Դարբինյանը:

«Ժողովուրդ հավաքել մենք էլ կարող ենք»

Վարչապետն այսպես արձագանքեց այն հարցին, թե պատգամավորների կոչով ժողովուրդը շրջապատել էր ԱԺ-ն. «Գիտե՞ք ինչ կա, ժողովուրդ հավաքել մենք էլ կարող ենք, բայց դա ճիշտ ճանապարհ չէ, պետք է լինել ողջամիտ, խոհեմ, պետք է ղեկավարվել ժողովրդի պահանջներով եւ նպատակներով: Այն պատգամավորները, ովքեր քվեարկեցին չարաբաստիկ որոշման օգտին, ի դեմ քվեարկեցին 600 հազար կենսաթոշակառուների, ի դեմ 300 հազար ընտանիքների, որոնք ստանում են նպաստ կամ փոխհատուցում էլեկտրաէներգիայի տրամման համար: Այս որոշումը միանշանակորեն կազդի բյուջեի եկամուտների վրա, կբերի եկամուտների նվազեցման եւ դրանից կտուժի թե կենսաթոշակների, թե փոխհատուցումների վճարումը: Եվ սա գիտակցում էր պատգամավորների մեծամասնությունը, որը կողմ քվեարկեց, գիտակցաբար քվեարկեցին այդ ընտանիքների դեմ, որոնք ընդգրկված են ընտանեկան նպաստների համակարգում: Կառավարությունը թույլ չի տա նման մոտեցման գերակայությունը», եզրափակեց վարչապետը:

Կառավարության ղեկավարը միաժամանակ համոզված է, որ էներգետիկ համակարգի հաշվարկված սակագները նվազեցնելու հնարավորություն չկա. «Ես գերադասում եմ, որ այս երկիրը, ժողովուրդն ապրի լուսավորության մեջ եւ դժվար պայմաններում, քան թե մթության մեջ եւ դարձյալ դժվար պայմաններում»:

ԱԺ խոսնակ Խոսրով Հարությունյանն «Ազգին» ներկայացնելով իր կարծիքը՝ առավել հաշտարար էր: Խոսրով Հարությունյանը միակն էր, որ փորձեց հեռու պահել նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին այս առճակատումից, որի ուղղակի հետեւանքը Ռոբերտ Քոչարյանի դիրքորոշումն էր արգելանք կիրառել. «Ես հեռու եմ այն կարծիքից, որ խնդիրը պետք է հասնի նախագահին, եւ ամեն ինչ կանեմ, որ այդպես չլինի: Սա ԱԺ-կառավարություն փոխհարաբերությունների խնդիրն է: Մեր Սահմանադրությամբ տնտեսական քաղաքականության պատասխանատուն կառավարությունն է, ոչ թե նախագահը: Նախագահն ընդամենը դատավոր է այս երկու մարմինների միջեւ», ասաց Խոսրով Հարությունյանը: Նա նշեց, որ սակագներին վերաբերող խնդիրները «մեկ գասկով լուծումներ չեն ստանում», եւ նման խնդիրների արդյունավետ լուծում կարելի է գտնել միայն կառավարության եւ ԱԺ բոլոր ուժերի համագործակցության միջոցով, իսկ ժողովրդին նա կոչ արեց չգալ ԱԺ դարպասների առաջ ձեռնպահ մնալ նման քայլերից. «Այս կերպ չեն հարցերը լուծում», ասաց ԱԺ խոսնակը միաժամանակ իրատեսորեն ավելացնելով, որ պատկերացնում է սոցիալական ծայրահեղ անապահով վիճակում գտնվող ընտանիքների համար իր կոչի հոգեբանական բնույթը:

Ձեռնոցը նետված է, մնում է պարզել, թե ովքեր, որտեղ եւ ինչպես կբարձրացնեն այն մինչեւ մայիսի 30-ը:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

Պատժամիջոցներ ընդդեմ կեղծարարների

«Հայրենիքը» եւ «Հանրապետությունը» հանուն ընտրությունների ձախողման

Ուրբաթ՝ մարտի 19-ին, ԱԺ-ում տեղի կունենա արտահերթ նիստ, որին կարող է վերապահվել ՀՀ Ընտրական օրենսգրքում վերջին բարեփոխումները կատարելու առաքելությունը: Երեկ խորհրդարանը կատարեց կանխարգելիչ քայլ: Առաջին ընթերցմամբ ընդունվեցին ՀՀ քրեական եւ դատավարական օրենսգրքերում կատարվելիք փոփոխությունները, որոնք բոլորը վերաբերում են տարբեր աստիճանի ծանրության ընտրակեղծիք կատարած անձանց: Օրենքի նախագիծը, դեռ անցած շաբաթ ԱԺ-ին ներկայացրել էր պատգամավոր Վիկտոր Դալլաքյանը, ըստ այդմ՝ պետբյուջեն հնարավորություն կստանա բավական ազդեցիկ՝ մինչեւ 1000 դոլարի հասնող դրամական տուգանքներով համալրվել, որոնք կգանձվեն ընտրակեղծարարներից: Ընտրողների կամքը եղծողներին սպառնում է նաեւ ազատազրկում: Արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը հարակից զեկուցման մեջ առաջարկել էր առավել քիչ օգտագործել ազատազրկում բառը եւ գերապատվություն տալ դրամական տուգանքներին: Մինչեւ երկրորդ ընթերցում՝ մարտի 19-ը, ընկած ժամանակահատվածը պատգամավորները կարող են իրենց առաջարկությունները կատարել:

Փաստենք, որ ընտրակեղծիքների համար պատժամիջոցներ սահմանող օրինագծին կողմ քվեարկեց 96 պատգամավոր, 0 դեմ, 3 ձեռնպահ, սակայն քաղաքական որոշ ուժեր եւս մեկ անգամ ամրագրեցին իրենց մոտեցումը՝ բոյկոտ, ինչը նշանակում է չմասնակցել քվեարկությանը: ԱԺՄ-ն, «Հայրենիքը» եւ «Հանրապետություն» խմբակցության միջուկը չքվեարկողների շարքում էին: ԱԺՄ պատգամավորների նման դիրքորոշումը բավական տարակուսելի է, քանզի ազգային ժողովրդավարները ամենից բարձր եւ հետեւողական են խոսում ընտրակեղծիքների դեմ: «Հայրենիքը» եւ «Հանրապետությունը» պարզաբանում են, որ իրենց մտահոգում է ոչ թե ընտրությունների ազատ կամ թափանցիկ կայացումը, այլ դրանց ձախողումը: Բացակաների թվում են նաեւ ԻՄ երկու պատգամավորները:

Ն. Դ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԸՆԹԱՑԻԿ

Մոսկվայի միջազգային բժշկական կլինիկայի (նստավայրը Սինգապուր) ներկայացուցչության ղեկավար, ամերիկացի գիտնական Թիմոթի Միդը գտնում է, որ դեռ վաղ է վերջնական բնութագիր տալ «Արմենիկում» պատրաստուկին:

Երեկ ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի եւ Վրաստանի բժիշկների պատվիրակությունը Թիմոթի Միդի գլխավորությամբ ավարտեց երկօրյա այցը Երեւան, որի ընթացքում ծանոթացել էր հայ մասնագետների հայտնագործած ԴԱՎ-ի (Դիմադրողականության անկման վարակ) դեղամիջոցի հետազոտման արդյունքներին: Սա առաջին միջազգային պատվիրակությունն է, որը ծանոթացել է ԴԱՎ-ի դեմ Հայաստանում վերջերս հայտնաբերված պատրաստուկի ազդեցությանը:

ԴԱՎ

«Արմենիկումը» ներկայացված է միջազգային մասնագետների դատին

Գիտափորձերի նախնական արդյունքները ոգեշնչող են, հայտարարում է ամերիկացի գիտնականը

Մոսկվա մեկնելուց առաջ, «Զվարթնոց» օդանավակայանում լրագրողների հետ զրուցելիս, ամերիկացի գիտնականը նշեց, որ այդ փորձարկումները դեռ կես ճանապարհին են: Նա հայտնեց, որ այսօրվա դրությամբ Երեւանի կլինիկաներից մեկում բուժվում է չորս հիվանդ, որոնցից մեկը 20-ամյա կալինինգրադցի Նիկոլայ Կոլեսնիկովն է: Ինչպես ասաց Թ. Միդը, նրանք «բավական երջանիկ եւ առողջ» տեսք ունեն: Նրա կարծիքով, այսօրվա նվաճումը վկայում է, որ առկա են հաջողության հնարավորություններ, եւ ընդհանրապես առայժմ որեւէ հիմք չկա մտածելու, թե «Արմենիկումը» անարդյունավետ եւ անօգուտ է ԴԱՎ-ի բուժման համար: «Այդ գիտափորձերի նախնական արդյունքները ոգեշնչում են», հայտարարեց Թ. Միդը:

Նա հայտնեց, որ տարրալուծումների համար հետը սառեցված արյան շիճուկ չի վերցնում, քանի որ այստեղ կան գիտնականներ, որոնք ինտենսիվորեն ստուգում են այդ պլազման՝ կատարելով բոլոր անհրաժեշտ տարրալուծումները: Ամերիկացի բժիշկը հավաստիացրեց, որ Միջազգային բժշկական կլինիկան պատրաստ է հարկ եղած օգնությունը ցուցաբերել հայ մասնագետներին: Նա տեղեկացրեց, որ այդ ազդեցիկ միջազգային կազմակերպությունը ներկայացուցիչներ ունի աշխարհի 32 երկրներում: Դրանցից 14-ը բացառապես ԴԱՎ-ի հարցերով են զբաղվում աֆրիկյան տեսություններում:

Պատվիրակության անդամ, Սանկտ Պետերբուրգի հանրապետական հիվանդանոցի ԴԱՎ-ի բաժանմունքի վարիչ Նադեժդա Բուրովան հայտարարեց, որ «Արմենիկումի» «ներգործության ուժը մի քանի անգամ գերազանցում է արդեն հայտնի համանման պատրաստուկների արդյունավետությանը»:

Գրող, հրապարակախոս Զորի Բալայանից ստացված տեղեկությունների համաձայն, ամերիկահայ հանրահայտ բասկետբոլիստ, ԴԱՎ-ով հիվանդ Մեջիկ Ջոնսոնը եւս մտադիր է Հայաստանում բուժվել նոր պատրաստուկով: Մ. Ջոնսոնի ներկայացուցիչն այժմ բանակցում է հայկական կողմի հետ: Բալայանի խոսքերով, առ այսօր աշխարհի տարբեր երկրներից շատ առաջարկներ են ստացվել այն անձանցից, ովքեր ուզում են ԴԱՎ-ից բուժվել «Արմենիկում» պատրաստուկով: «Եթե նույնիսկ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը չճանաչի «Արմենիկումը», բնավ սարսափելի չի լինի, քանզի կարեւորը կյանքում ստուգում անցնելն է եւ փորձով ճանաչվելը», գտնում է Զ. Բալայանը:

ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Հայաստանում «Ինտերֆաքսի» սեփական թղթակից
հատուկ «Ազգի» համար

1999 Թ. ԲՅՈՒՋԵ

Աղետի գոտում հատկացված է 4 մլրդ 849 մլն դրամ

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 1999 թ. պետբյուջեով աղետի գոտու վերականգնման նպատակով կհատկացվի 4 մլրդ 849 մլն դրամ՝ 1998-ի 2 մլրդ 600 մլն դրամի դիմաց:

Ինչպես հայտնեցին ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունում՝ այդ գումարից 2 մլրդ 675 մլն դրամը կհատկացվի Շիրակի մարզին (1998-ին՝ 1 մլրդ 450 մլն դրամ), 1 մլրդ 880 մլն դրամը՝ Լոռու մարզին (750 մլն դրամ՝ 1998 թ.), իսկ 294 մլն դրամ կհատկացվի Տավուշի մարզին: Ըստ որում նախարարությունում հայտնեցին, որ այս տարի մեծ ուշադրություն է դարձվելու հատկապես բնակարանային եւ կրթական օբյեկտների շինարարությանը: Մասնավորապես, ՀՀ պետբյուջեի միջոցներով Շիրակում կկառուցվի 18 բնակելի շենք եւ 8 կրթօջախ, Լոռու մարզում՝ 13 բնակելի շենք, 7 կրթօջախ եւ 2 առողջապահական օբյեկտ, իսկ Տավուշում նախատեսվում է ամրացնել 5 դպրոց եւ 4 առողջապահական օբյեկտ:

Ներկայումս, ինչպես հայտնեցին նախարարությունում, մարզերի մրցութային հանձնաժողովների կողմից շինարարական կազմակերպությունների միջեւ անց են կացվում բաց մրցույթներ:

ԵՐԵՎԱՆ-ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ներքին գործեր. Համաձայնագիրը գործողության մեջ

1998 թ. սեպտեմբերի 23-ին ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանի եւ ԼՂՀ ՆԳ նախարար Ռոբերտ Շաֆերյանի միջեւ կնքված համաձայնագրի շրջանակներում մարտի 9-14-ը ԼՂՀ ՆԳՆ տարբեր ծառայությունների ղեկավարներից կազմված պաշտոնական խումբը, փոխնախարար Ռաֆիկ Պետրոսյանի գլխավորությամբ, եղավ Երեւանում: Այցի նպատակն էր համապատասխան ծառայությունների հետ մշակել ու սահմանել համագործակցության կոնկրետ ձեւերն ու ուղիները: Այցի օրերին եղան բազմաթիվ հանդիպումներ՝ տարբեր ծառայություններում, որոնց արդյունքում պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության ուսումնական բազայի հիման վրա կազմակերպել անհրաժեշտ թվով կադրերի պատրաստում եւ վերապատրաստում: Համաձայնություն ձեռք բերվեց նաեւ ԼՂՀ ՆԳՆ-ին տեխնիկական միջոցներով հնարավորինս աջակցելու, ինչպես նաեւ մեթոդական եւ գործնական օգնություն ցույց տալու մասին:

Համաձայնագրի կետերին ակտիվ կյանք տալու համար անհրաժեշտ համարվեց այցելությունները դարձնել փոխադարձ: Առաջիկա փոխայցելությունը սպասվում է ապրիլ ամսին:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Էլեկտրաէներգիայի սակագինը առայժմ 25 դրամ է

Ինչպես հայտնի է, ՀՀ Ազգային ժողովի 1999 թ. մարտի 15-ին հրավիրված արտահերթ նիստում առաջին ընթերցմամբ ընդունվել է «Էլեկտրաէներգիայի սակագների սառեցման մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը:

ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունը տեղեկացնում է, որ մինչեւ սահմանված կարգով օրենքի ընդունումը եւ ուժի մեջ մտնելը գործում են ՀՀ էներգետիկայի հանձնաժողովի 1998 թ. նոյեմբերի 11-ի թիվ 52 որոշմամբ սահմանված էլեկտրաէներգիայի սակագները:

Խնդրում ենք բոլոր բաժանորդներին ժամանակին վճարել սահմանված կարգով, որը կապահովի բնականոն աշխատանքը եւ կնպաստի անվտանգ շահագործման համար անհրաժեշտ վառելիքի, մյուս նյութերի եւ սարքավորումների ձեռքբերմանը:

ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունը հույս է հայտնում, որ հանրապետության բնակչության օգնությամբ թույլ չի տրվի էներգահամակարգի գործունեության խաթարումը:

ՀՀ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Հայկական դրամի կեղծման դեպքերն ավելացել են

Սկիզբը էջ 1

Ինչպես հայտնի է, աշխարհում «ամենազրագետ» հանցագործություններից մեկը համարվող դրամանենգության արդյունքում տարեկան հայտնաբերվում են միլիոնավոր դոլարների հասնող թղթադրամներ, հիմնականում ԱՄՆ դոլար: Այսօր աշխարհում ամենապաշտպանված թղթադրամներն են ամերիկյան դոլարը, վերջին թողարկման շվեյցարական ֆրանկը, գերմանական մարկը եւ ընդհանրապես եվրոպական երկրների թղթադրամները, հոլանդական գուլդենը, ֆրանսիական ֆրանկը եւ այլն: Ժամանակակից դրամանենգությունն այնքան է կատարելագործվել, որ կեղծ 100 դոլարանոցը բնօրինակից տարբերելու համար հատուկ մասնագիտական այլ է պահանջվում: Հայտնի է նաեւ, որ ԱՄՆ դոլարի կեղծման հայտնի վայրեր են Հոնկոնգը, Սինգապուրը եւ Թուրքիան: Հետաքրքիր մի փաստ եւս՝ որոշ համակարգիչներ եւ տպող սարքեր դոլարը կեղծելու փորձ անելու դեպքում պարզապես փչանում են՝ հիշողության մեջ մտցված դոլարի արտապատկերի պատճառով: Հայաստանը, թեեւ փոքր երկիր է, եւ նրա ազգային արժույթը չի կարող համեմատվել աշխարհը նվաճած «կանաչների» հետ, բայց այստեղ եւս գտնվում են «ելքեր»: Հայաստանում դրամը կեղծելու հիմնական միջոցները գունավոր քսերոքսներն ու համակարգիչներն են: Ընդ որում որքան հանրապետությունում ծնվող համակարգչային տեխնոլոգիան արդիականանում է, այնքան նորօրյա դրամանենգների գործը հեշտանում է:

Թե ինչքան ժամանակ են շրջանառվում կեղծ թղթադրամները եւ երբ են հայտնաբերվում, դժվար է ասելը, բայց որ դրանք երկար ժամանակ հաջողությամբ ձեռքից ձեռք են անցնում, վկայում է նրանց մաշվածության աստիճանը, թեեւ, ըստ պրն Թումանյանի, վերջին հայտնաբերվածները բավականին նոր վիճակում են եղել: Ըստ նրա, ԿԲ-ն չի զբաղվում կեղծ թղթադրամների պատրաստման աղբյուրը հայտնաբերելով, խնդիրը ավելի շատ զգուշացնելն ու բնակչությանը լուսաբանելն է: Նման թղթադրամներից խուսափելու համար դրանք անընդհատ պետք է ստուգվեն, այսինքն «փակ աչքերով» չօգտագործվեն: Ասվածն ավելի հիմնավորելու համար պրն Թումանյանը ներկայացրեց դրամի կեղծման մի քանի մանրամասներ. այսպիսով՝ 500-անոցները կեղծվում են ամենապարզունակ ձեւով, ուղղակի գունավոր պատճենահանման կամ գունավոր տպիչ ունեցող համակարգիչներով: Որպես հումք օգտագործվում է սովորական թուղթը, որը շոշափելիս ավելի թույլ է ու փափուկ: «Անզեն», բայց ուշադիր աչքը հեշտությամբ կարող է կեղծ 500-անոցը տարբերել իսկականից. կեղծերի պատկերները այնքան էլ հստակ չեն, հատկապես մանր տպագրությունը, իսկ ամենահեշտ տարբերակող հատկանիշը ջրանիշն է:

5000-անոցները, բնականաբար, ավելի բարձր մակարդակով են կեղծվում, հատկապես վերջին ժամանակներում, եւ զգացվում է, որ դրամանենգներն անընդհատ կատարելագործում են իրենց մեթոդները: 5000-անոցները եւս պատճենահանման եւ գունավոր տպիչներով են կեղծվում, սակայն այս դեպքում թուղթը պատրաստվում է բավականին հետաքրքիր ձեւով. երկու բարակ թերթեր փակցվում են, իսկ նրանց արանքում դրվում է պաշտպանական ներդիրը, ներսի կողմից էլ նմանակվում է ջրանիշը, սակայն մանրամասն համեմատությունից նկատվում է, որ վերջինս ջրանիշ չէ:

Ինչպես հայտնի է, մարտի մեկից շրջանառության մեջ են մտել 1000 եւ 20 հազ. անվանական արժեքով թղթադրամներ: Գ. Թումանյանը հավաստիացրեց, որ վերջիններիս պաշտպանական հատկանիշները շատ ավելի բարձր են: Կոնկրետ 20 հազարանոցները ունեն մի քանի նոր հատկանիշներ, որոնք բնակչության կողմից ճանաչվում են, եւ շատ դժվար է կեղծելը: Օրինակ, հոլոգրաֆիկ պատկերը, որը կեղծելը բավականին դժվար, եւ թանկ գործ է, երկրորդ պաշտպանական կամ, այսպես կոչված, «լողացող» կամ պատուհանածեւ ներդիրը, որը մասամբ երեւում է թղթադրամի մակերեսին: Դժվար կեղծելի է նաեւ մետաղական ֆոլգայի ներդիրը՝ մանրատառերով IMD տառերով, որը կարդացվում է միայն լույսի տակ: Ինչ վերաբերում է ջրանիշին, ապա 20 հազարանոցներինը ավելի բարդ է, քան 5000-անոցներինը, բացի այդ 20 հազարանոցն ունի նաեւ էլեկտրոտիպ ջրանիշ, որով պատկերված է դրամի անվանական արժեքը, եւ այդ մասում շատ լուսավոր երեւում է 20000 թիվը:

Եթե նկատի ունենանք նույն պաշտոնական աղբյուրների գնահատականները, ըստ որի Հայաստանում 92 մլրդ ողջ դրամական զանգվածից մոտ 31 մլրդ-ը, այսինքն մոտավորապես մեկ երրորդը շրջանառվում է շրջանցելով բանկային համակարգը, ապա վերոհիշյալ մեկ մլն «ցուցանիշը» հաստատապես շատ ավելին է, քան ԿԲ-ի հաշվառածը: Գ. Թումանյանը հայտնեց, որ մինչեւ 98 թ.-ի առաջին կեսը ԿԲ-ն, ելնելով օբյեկտիվ պատճառներից, չէր կարողանում մուտք եղող կանխիկ դրամի ամբողջ զանգվածը մշակել, թերթ առ թերթ ստուգել, բայց այսօր արդեն բանկը հասցնում է գոնե 500 դրամանոցները ամբողջովին մշակման ենթարկել: Սակայն, ըստ պրն Թումանյանի, ինչքան էլ ԿԲ-ն ստուգի, չի կարող ամբողջությամբ վերահսկել ողջ դրամական զանգվածը, ասել է թե՝ ուրիշի գրպանի փողերը. ազգաբնակչությունն ինքը պետք է լինի ամենաառաջին վերահսկողը, իսկ դրա համար ի վերջո պետք է սովորի բանկերի հետ աշխատել եւ բանկերն էլ պետք է սովորեն բնակչությանը սպասարկել, որպեսզի մարդիկ կարողանան լուծել ոչ միայն կեղծ, այլեւ մաշված, պատռված թղթադրամների պրոբլեմը, որոնք պետք է փոխարինելի լինեն ցանկացած բանկում: Այդ դեպքում արդեն կանխիկ դրամը ավելի շատ կշրջանառվի, եւ բանկային համակարգ յուրաքանչյուր մուտք ու ելքի ժամանակ դրամական զանգվածը կմաքրվի ու կզտվի:

digitised by A.R.A.R.@

ՄԵՐԻՔ

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ո՞վ է պատգամավորը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի տրամադրվածությունը՝ կառավարությունը ձեւավորելիս ելնել խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքներից, ինչի մասին նա հայտարարեց հեռուստալրագրողների հետ ավանդական դարձած իր վերջին հանդիպման ժամանակ, արժանի է ամենայն խրախուսանքի: Սա կնշանակի եւս մի առաջընթաց քայլ Հայաստանում իրական ժողովրդավարության հաստատման ճանապարհին, քանզի վերջապես կխախտվի այն տխուր ավանդույթը, երբ նախագահը, օգտվելով Սահմանադրությամբ իրեն վերապահված իրավունքից, վարչապետ ու նախարար էր նշանակում իր հայեցողությամբ, կատարելապես արհամարհելով քաղաքական ուժերի տեղաբաշխումը հանրապետությունում, ինչի հայելին, վերջ ի վերջո, խորհրդարանն է: Սակայն չի կարելի չնկատել, որ սա հարցի արմատական լուծում չէ, այլ ընդամենը ներկա նախագահի բարի մտադրության արտահայտություն: Քանի դեռ կառավարության ձեւավորման մեխանիզմները հստակորեն սահմանված չեն երկրի հիմնական օրենքում, մենք ապահովագրված չենք ապագա նախագահների կամայականություններից: Հետեւաբար խնդիրն այն է, որ Սահմանադրության մեջ հստակորեն ամրագրվի, որ նախագահը ոչ թե վարչապետ է նշանակում, այլ՝ հանձնարարում է կառավարություն կազմել, եւ հանձնարարում է դարձյալ ոչ կամայականորեն, այլ՝ խորհրդարանային մեծամասնություն նվաճած քաղաքական ուժի (կուսակցության կամ նախընտրական միավորման) ղեկավարին: Քանի դեռ այս ամրագրումը չի կատարվել, բացառված չէ, որ խորհրդարանում ամենամեծ խմբակցությունն ունեցող ուժը ոչ միայն ինքը չկազմի կառավարություն (միայնակ, կամ կոալիցիոն սկզբունքով), այլեւ կառավարության մեջ չունենա եւ ոչ մի նախարար, մանավանդ, եթե այդ ուժը, մեծ տեսակարար կշիռ ունենալով, այնուամենայնիվ չի նվաճել պատգամավորական տեղերի կեսից ավելին: Միայն այս վերջին դեպքում, ինչը քիչ հավանական է բոլոր պարագաներում, խորհրդարանական ամենաշատ մանդատներն ունեցող ուժն ի վիճակի կլինի ուղղակի հարկադրել նախագահին՝ գիջման գնալ կառավարություն կազմելու հարցում: Ներկա Սահմանադրության մեջ ամրագրված դրույթները բավարար հակակշիռներ չեն ապահովում այս տեսակետից, եւ եթե նախագահը համառի, միեւնույն է, կարող է արհամարհել քաղաքական ուժերի տեղաբաշխումը հասարակության մեջ: ՀՀՇ-ական կառավարման 7 տարիների փորձը բավական է եզրակացնելու, թե դա որքան անցանկալի հեռանկար է երկրի համար: Ուստի միանգամայն համաձայնելով նախագահի հետ, որ սահմանադրական բարեփոխումներ իրականացնելիս ամենեւին պետք չէ շտապել, կուզեի այդ բարեփոխումները նախապատրաստող հանձնաժողովի (Պարույր Հայրիկյանի գլխավորած) ուշադրությունը հրավիրել այս չափազանց սկզբունքային հարցի վրա:

Այստեղից ծագում է երկրորդ խնդիրը. ինչպե՞ս հաշվարկել, թե խորհրդարանում ո՞ր քաղաքական ուժն է ամենաշատ աթոռները նվաճել, եթե մեզանում կուսակցական համամասնական ցուցակներով ընտրվում է պատգամավորների փոքրամասնությունը՝ 42,7 տոկոսը (56-ը՝ 131-ից): Մեծամասնական ընտրակարգով անցած 75 պատգամավորների շրջանում սոցիոլոգիական հարցո՞ւմ անցկացնել, թե՞ ինչ: Հարցումն, իհարկե, լուրջ մոտեցում չէ: Հետեւաբար պետք է չվախենալ եւ համարձակորեն գնալ դեպի համամասնական տեղերի կտրուկ մեծացում արդեն հաջորդ (ոչ 1999 թվականի) խորհրդարանական ընտրություններում: Ի վերջո, գնալու ենք դրան վաղ թե ուշ, եւ որքան վաղ՝ այնքան լավ: Հետեւաբար սահմանադրական բարեփոխումները նախապատրաստող հանձնաժողովի ուշադրությունն եմ հրավիրում նաեւ այս խնդրի վրա, որպեսզի Սահմանադրության մեջ հստակորեն ամրագրվի նաեւ այդ նորմը:

Իհարկե, այս տեսակետը վիճելի է: Մեզանում քիչ քննարկումներ չեն եղել, որոնց ընթացքում իրավացիորեն շեշտվել է, թե հայաստանյան կուսակցությունների մեծ մասն առայժմ լիովին կայացած չէ, ժողովուրդն անընտելացած չէ համամասնական ընտրակարգին, չի վստահում կուսակցություններին եւ այլն: Արդեն հիշատակածս հեռուստազրույցում մի բավական հզոր կռվան առաջ քաշեց նաեւ ինքը՝ հանրապետության նախագահը, նշելով, թե պատգամավորության թեկնածուների միջեւ իսկական մրցակցությունը հնարավոր է միայն մեծամասնական ընտրակարգի առկայության դեպքում եւ համամասնականի պարագայում մեկ հայտնի անձն իր հետ կարող է խորհրդարան բերել 30 անհայտ մարդու: Ինչ որ ճիշտ է՝ ճիշտ է, այսօր այդպես է: Բայց չէ՞ որ սահմանադրական փոփոխությունները, որոնք, ըստ նախագահի, մենք պետք է հասցնենք կատարել մինչեւ տարեվերջ, այսօրվա համար չեն: Եվ ապա՝ համամասնական ընտրակարգի դեպքում, մանավանդ, եթե ժողովուրդն այս ընտրություններում դրան վարժվի, պատահական «քաղաքային հեղինակությունների» (բացասական իմաստով) մուտքն ԱԺ շատ ավելի քիչ հավանական կդառնա: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ ընտրապայքարի մեջ մտած ամեն մի իրեն հարգող կուսակցություն չի հանդուրժի, որպեսզի զանազան կենդանական մականուններով հանրության մեջ իրենք իրենց վարկաբեկած «հեղինակությունները» հայտնվեն տվյալ կուսակցության ցուցակներում: Պետք է մոռանալ, որ այդպիսիները կուսակցական ցուցակների դեպքում ոչ միայն իրենք են հնարավորություն ստանում «մեկ հայտնի անձի սայլը նստելով» բազմել խորհրդարանական բազկաթոռներին, այլեւ որոշակիորեն վարկաբեկում են տվյալ «հայտնի անձին» եւ նվազեցնում հենց նրա հնարավորությունները: Առարկայական լինելու համար բերեմ ՀԺԿ-ի օրինակը: Այսօր այդ կուսակցությունը ժողովրդի մեջ հայտնի է բացառապես իբրեւ մեկ անձի՝ Կարեն Դեմիրճյանի կուսակցություն: Ընտրազանգվածի որոշակի մասի համար այս անձն անառարկելի հեղինակություն է եւ այդ հանգամանքով իսկ բարոյական իրավունք ունի խորհրդարանում տեղ գրավելու: Սակայն ոչ մեկի համար գաղտնիք չէ, որ Կարեն Դեմիրճյանի շուրջը, նրա քաղաքականություն վերադառնալուց ի վեր, «ֆռֆռում» են կասկածելի հեղինակություն ունեցող եւ կամ ոչ մի հեղինակություն չունեցող ոչ քիչ մարդիկ: Այս կուսակցության ընտրացուցակում նմանների ընդգրկվելու դեպքում Կարեն Դեմիրճյանը բավական մեծ քանակի ձայներ է կորցնելու, եւ այն մտավախությունը, թե այս «հայտնի անձը» իր ետեւից կարող է խորհրդարան «քարշ տալ» մի քանի տասնյակ անարժանների ու անհայտների՝ անձամբ ինձ խիստ չափազանցված է թվում:

Վերջապես, պարզ թվաբանական հաշվարկը ցույց է տալիս, որ եթե միամանդատ ընտրական օկրուգներից յուրաքանչյուրում քվեարկելու է մոտ 30 հազար ընտրող, իսկ բուն ընտրություններին լավագույն դեպքում մասնակցելու է այս թվաքանակի ոչ ավելի, քան 60-70 տոկոսը, ապա միջին հաշվով 10 եւ ավելի թեկնածուների դեպքում պատգամավոր դառնալու իրական շանս է ստանում այն անձը, ում օգտին տրվելու է 2-3 հազար ձայն: Մինչդեռ համամասնական ընտրակարգով 5 տոկոսը հաղթահարելու համար կպահանջվի ոչ պակաս, քան 75 հազար եւ ավելի ձայն, ինչն ԱԺ-ում երաշխավորում է սոսկ 3 տեղ: Այսինքն, համամասնական ընտրակարգով ընտրված յուրաքանչյուր պատգամավորի թիկունքում 25 հազար եւ ավելի ընտրողի ձայներ են լինելու՝ 8-10 անգամ ավելի, քան մեծամասնական ընտրակարգով անցածների թիկունքում: Ո՞վ այս պարագայում ավելի շատ բարոյական իրավունք ունի հավակնելու ժողովրդի ընտրյալի կոչմանը: Կարծում եմ, պատասխանն ինքնըստինքյան հասկանալի է:

Եվ՝ ամենակարեւորը. ո՞վ է պատգամավորը: Իր մի քանի հազար ընտրողների՞, թե՞ ամբողջ ժողովրդի ներկայացուցիչը երկրի բարձրագույն օրենսդիր մարմնում: Ինչո՞ւ է մարդը դարձել պատգամավոր՝ օրինաստեղծ աշխատանքով զբաղվելու եւ երկրում օրենքների գործադրման վերահսկողություն իրականացնելո՞ւ, թե՞ անձամբ իր ընտրողների նեղ խմբի հատվածական շահերը պաշտպանելու, նրանց կենցաղային-առօրեական հոգսերը հոգալու համար: Մեծամասնական ընտրակարգով ԱԺ-ում հայտնված ցանկացած պատգամավոր, ուզենա էլ, չի կարողանա խուսափել իր ընտրողների կենցաղային խնդիրների մեջ «մխրճվելուց», այս առումով նա իր ընտրողների ուղղակի «պատանդն» է: Մինչդեռ պարզից էլ պարզ է, որ ընտրողների կենցաղային հոգսերը հոգալը տեղական ինքնակառավարման մարմինների խնդիրն է, սակայն բնավ երբեք՝ ԱԺ պատգամավորի:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Կուսակցականացված հեռուստաընկերությունը դատապարտված է

Նորաստեղծ «Այգ» հեռուստաընկերությունը, որն արագորեն հայտնվեց հասարակայնության ուշադրության կենտրոնում, արդեն գրավել է իր կայուն տեղը ազգային այլ հեռուստաընկերությունների շարքում: Նորաստեղծ «Օրինաց երկիր» կուսակցությունը, ըստ որոշ տվյալների, նույնպես գրավում է իր պատշաճ տեղը քաղաքական կուսակցությունների շարքում: Իսկ թե ինչ ընդհանրություն կա այս երկու կառույցների միջեւ, պատասխանում է ԱԺ պատգամավոր, «Այգ» հեռուստաընկերության նախագահ, «Օրինաց երկիր» կուսակցության քաղաքական խորհրդի անդամ Սերգեյ Երիցյանը:

– Ովքե՞ր են հիմնել եւ ֆինանսավորում «Այգ» հեռուստաընկերությունը:

– Բացի ինձանից հիմնադիրների թվում են երկու ֆիզիկական եւ երեք իրավաբանական անձինք, ինչպես նաեւ մեկ ձեռնարկություն եւ երկու հասարակական կազմակերպություն:

– Ինչպիսի՞ն է «Այգի» ուղղվածությունը՝ քաղաքակա՞ն, մշակութայի՞ն...

– Մենք չհստակեցրինք եւ չսահմանափակեցինք հեռուստատեսության ուղղվածությունը, այլ որդեգրեցինք վերջինի ավանդական տեսակը, այսինքն՝ որպես լսարան ենք ընկալում հասարակության բոլոր օղակներն ու խավերը՝ տարիքային, սեռային, կրթական սահմանումներից անկախ: Միակ անխախտ եւ անփոփոխ հիմքը ավանդական հեռուստատեսությունը բնորոշող ազգային հիմքն է, որն էլ դարձրինք մեր գործունեության նշանաբանը: Անշուշտ, ցանկացած հեռուստատեսության աշխատանքում շատ եմ կարեւորում տեղեկատվության դերը, սակայն մենք լսարանին ընձեռում ենք նաեւ հանգստի, հոգեւոր եւ մշակութային արժեքներին առնչվելու հնարավորություն:

– Հանձին ձեզ՝ համատեղվում են քաղաքական գործիչը, կուսակցականն ու հեռուստալրագրողը: Արդյոք սա չի՞ ենթադրում, թե հեռուստաընկերությունն ինչ-որ չափով կկուսակցականացվի եւ կքաղաքականացվի:

– Անշուշտ: Նշմարիս, կայացած հեռուստատեսության մոդելն ինքնին ենթադրում է չեզոքություն, իրականության անաչառ արտացոլում, մենք առաջնորդվում ենք այս դասական օրինակով: Նրանք, ովքեր առիթ են ունեցել դիտելու մեր քաղաքական հաղորդումները, կարող են հավաստել, որ «Այգն» իր եթերն ու խոսափողը տրամադրում է հավասարապես բոլոր կուսակցություններին: Ինչ վերաբերում է հեռուստաընկերության կուսակցականացման վտանգին, ես, իհարկե, քաղաքական կուսակցության անդամ եմ, սակայն սրանով էլ ավարտվում է որեւէ կապը «Այգի» եւ «Օրինաց երկրի» միջեւ. հեռուստատեսության ոչ մի աշխատակից չի անդամակցում վերը նշված կուսակցությանը, եւ «Այգի» եթերը երբեք ինչ-որ հատուկ ձեւով չի ծառայեցվել «Օրինաց երկրին»: Կուսակցականացված հեռուստատեսությունն ի սկզբանե դատապարտված է ձախողման:

– Այսինքն դուք հեռուստաընկերությունը նախընտրական կառույց չեք համարում: Սակայն համաձայնեք, որ, ժամանակային առումով, զուգադիպություն կա:

– Որեւէ հեռուստատեսության ստեղծումը տեւական, երկարատեւ ու լայնածավալ աշխատանք է, բնականաբար, այդ աշխատանքը չի կարող սկսվել եւ ավարտվել մի քանի ամսում: «Այգն» արդյունքն է Ազգային հեռուստատեսությանը ծառայեցրած իմ 18-ամյա գործունեության, ինչպես նաեւ 2,5-3 տարի տեւած նախապատրաստական գործողությունների ու ծրագրերի: Մենք նախատեսել էինք եթեր դուրս գալ դեռեւս 6-7 ամիս առաջ, սակայն «շնորհանդեսն» ինչ-ինչ տեխնիկական պատճառներով ձգձգվում էր: Ի վերջո, եթե նպատակ ունենայի ծավալել նախընտրական քարոզչություն, բազմաթիվ այլ, ոչ պակաս բացահայտ միջոցներ կօգտագործեի:

–Ո՞րն է «Օրինաց երկիր» կուսակցության գաղափարախոսությունը:

– «Օրինաց երկիրը» ազգային հենք ունեցող իրավապաշտական կուսակցություն է: Այսինքն՝ երկիրը տնտեսական ճգնաժամից դուրս բերելու առաջնային ելքը ներկայիս իրականությունից բխող օրենսդրական դաշտ ստեղծելն է եւ աշխատեցնելը: Այսօր Հայաստանում գործող շատ օրենքներ, թերի լինելով, նաեւ ծեւական բնույթ են կրում, քանի որ վերացական են, համապատասխանեցված չեն մեր իրականությանը: Այդպիսի պայմաններում որքան էլ օրենք գրես, իրավիճակը չի բարելավվելու, քանի որ օրենքը չի գործելու: Այսպիսով, մեր կուսակցության գերխնդիրը եւ գաղափարախոսական հենքը օրենսդրական դաշտի միջոցով երկրի համընդհանուր զարգացման հնարավորություններ ապահովելն է: Միաժամանակ սա ցենտրիստական կուսակցություն է, ինչը ենթադրում է, որ այս կուսակցությունը կարող է հավասարապես սատարել եւ քննադատել թե աջ, թե ձախ ուժերին՝ նայած որ կողմում է բարձր արդյունավետության գործակիցը:

– «Օրինաց երկրին» ընտրություններին միայնա՞կ է հանդես գալու, թե՞ որեւէ միավորման կազմում:

– Մարտի 20-ին կկայանա մեր կուսակցության համագումարը, ուր այդ հարցը վերջնական լուծում կստանա: Արդեն հանդիպումներ ենք ունեցել ՀՅԴ-ի, ՀԿԿ-ի, ԻՄ-ի եւ ՀՄԴՀԿ-ի հետ: Իհարկե, մեր առջեւ էլ, մյուսների պես, դրված է 5 տոկոսի «արգելքը» հաղթահարելու խնդիրը: Սակայն հաշվի առնելով, որ սա նորաստեղծ կուսակցություն է եւ ընդամենը 8-ամսյա պատմություն ունի՝ արդեն ձեռք է բերված բավականաչափ ճանաչում. անդամակցողների թիվը հասնում է 21 հազարի, որոնց հիմնական մասը միջին մտավորականությունն է ներկայացնում՝ բժիշկներ, ուսուցիչներ, ինժեներներ եւ այլք: Սա այն խավն է, որը վերջին տարիներին մոռացության էր մատնվել՝ ինքնաբերաբար դուրս մնալով քաղաքական պայքարից: Ներկայումս նրանց շարքերում մեծ աշխուժացում է նկատվում: Առավել ճանաչված քաղաքական գործիչներից «Օրինաց երկրին» անդամակցող, կարող եմ նշել ԱԺ պետաիրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանին, ԱԺ պատգամավոր Ստեփան Բարսեղյանին, քաղաքագետ Մհեր Շահգելդյանին:

– Ընտրական օրենսգրքի մեր գնահատականը:

– Կարծում եմ մենք թերագնահատում ենք օրենսգրքի գոյության կարեւորությունը: Սխալ է ամբողջովին մերժել Ընտրական օրենսգիրքը, սակայն դրանում տեղ գտած թերություններն էլ չարժե աչքաթող անել: Օրենսգրքում առաջին հերթին պետք պահպանվեր կուսակցությունների նախընտրական պայքարում հավասարության սկզբունքը, ինչը տվյալ դեպքում միշտ չէ, որ ապահովված է: Լիովին կարգավորված չեն հանձնաժողովների կազմմանը վերաբերող խնդիրները: Օրինակ, ոչ խորհրդարանական կուսակցությունների ընտրական հանձնաժողովներ մուտք գործել կարելի է միայն հավաքելով 30 եւ ավելի հազար ստորագրություն: Սա արդեն սահմանափակում է, որը չի խանգարի միայն ուժի եւ իշխանության դիրքերից հանդես եկող կուսակցություններին:

– Ըստ ձեզ՝ նախագահական ընտրություններից հետո ստեղծված Քաղաքական խորհուրդն արդարացրե՞ց իրեն:

– Քխ-ը պետք միջկուսակցական փոխհամաձայնության ու հանդուրժողականության մթնոլորտ ձեւավորեր, ինչը որոշ չափով հաջողվեց: Բայց քաղաքական ուժերի համագործակցության առումով դեռ շատ անելիքներ ունենք: Վերջիվերջո, առանց հանդուրժողականության սկզբունքի՝ չի կայանա նաեւ վաղվա խորհրդարանը: Հարցից շեղվելով ավելացնեմ, որ այս ընտրություններում պետք չափազանց զգոն լինենք, որպեսզի ԱԺ չթափանցեն վարկաբեկված քաղաքական գործիչներ, քաղաքային հեղինակություններ եւ այլ այդօրինակ ուժեր, որոնք միայն խանգարելու են ինստելեկտուալ ու գրագետ օրենսդիր կառույցի ձեւավորմանը:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Ավարտվեց Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարի առաջին տեղակալ Նիկոլայ Միխայլովի այցը Վրաստան, որի արդյունքները, ինչպես գրում է Մոսկվայի «Նեզավիսիմայա գազետա» օրաթերթը, հազիվ թե կարելի է հուսադրող համարել ռուսաստանյան կողմի համար: Մնա-տի ներկայացվի ՌԴ կառավարությանը: Ինչպես հավաստիացրել է Ն. Միխայլովը, ռուս-վրացական համատեղ հանձնաժողովի հաջորդ նիստին Մոսկվան «լրիվ պատրաստի դրական լուծում այդ հարցի վերաբերյալ»: Թերթի կարծիքով, փոխնախարարի նման վարքագիծն առնվազն տարօրինակ է, քանի որ պես նաեւ կօգնի Վրաստանի տարածքում անցկացնելու ՆԱՏՕ-ի շրջանակներում առանձին զորավարժերը «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրով: Այս թվականի ընթացքում այդ ծրագրի իրականացման նպատակով Պենտագոնը մտադիր է ծախսել 3,2 մլն դոլար: Դա համարյա

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Թբիլիսին ուժեղացնում է ճնշումը

ՌԴ պաշտպանության նախարարությունը մեկը մյուսի հետեւից զիջում է դիրքերը

ցին չլուծված Անդրկովկասում ռուսաստանյան զորախմբի պարենով ու նյութական այլ մատակարարման հիմնախնդիրները, որոշված չէ Վրաստանում ռուսական զորակայանների ճակատագիրը, կրկին առաջ է քաշվել է Անդրկովկասում ռուսաստանյան զորախմբի օբյեկտների մի մասը վրացական կողմին հանձնելու հարցը:

Թբիլիսիի նկրտումները զորախմբի անշարժ գույքի նկատմամբ, ինչպես հայտնի է, պայմանավորված են ռուս-վրացական պայմանագրով, որով այն ճանաչվել է Վրաստանի սեփականություն: Սակայն այդ պայմանագիրը չի վավերացվել ՌԴ Պետական դումայի կողմից, ուստի հարցական է՝ կարելի՞ է արդյոք այդ սեփականությունը հանձնել վրացական կողմին: Այնինչ 1998 թ. սկզբներին ՌԴ պաշտպանության նախարարության նախաձեռնությամբ Վրաստանին փոխանցվել է մոտ 10 ռազմական օբյեկտ: ՌԴ խորհրդարանականները ՌԴ պաշտպանության նախարարությանն ու նախկին վարչապետ Սերգեյ Կիրիենկոյին կշտամբեցին «ինքնակամության» եւ Անդրկովկասում ռուսաստանյան զորախմբի մի քանի օբյեկտներ Թբիլիսիի օգտին օտարելու գործում շտապողականություն հանդես բերելու համար, այդ առթիվ 1998 թ. ապրիլին նույնիսկ ընդունելով հատուկ որոշում: Այս փաստաթղթի հիման վրա զորախմբում աշխատել են ՌԴ իրավապահ մարմինները, որոնք ստուգում էին Վրաստանին ռազմական օբյեկտները հանձնելու կառավարական որոշումների օրինականությունը, սակայն, ինչպես փաստում է «Նեզավիսիմայա գազետան», հասարակայնությունն անտեղյակ մնաց այդ ստուգման արդյունքներից:

Եվ ահա զինվորականները հանդես են բերում անհասկանալի նախաձեռնություններ: ՌԴ պաշտպանության փոխնախարարի նշված այցի ժամանակ համաձայնեցված է Վրաստանին հանձնվելիք ռազմական օբյեկտների նոր ցանկ, որը պի-

ըստ սահմանադրության ՌԴ սահմաններից դուրս ռազմական օբյեկտների ներկայության, գործունեության պայմանների եւ սեփականության հիմնահարցերը լուծում են գործադիր ու օրենսդիր իշխանությունները, բայց ոչ՝ զինվորականները:

Չնայած դրան, ՌԴ պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչներին կարելի է հասկանալ, նշում է թերթը: Զորախմբի անորոշ կարգավիճակը, թերի ֆինանսավորումը, պարենի եւ վառելիքաքսուքային նյութերի մատակարարման «մնացորդային» սկզբունքը զինվորականներին դրդում են ձերբազատվել իրենց ենթակառուցվածքի ավելորդ մասից, որպեսզի կրճատվեն դրա սպասարկման ծախսերը: Սակայն որքանո՞վ է այս ամենը ձեռնտու ՌԴ-ին ռազմավարական տեսակետից, հարց է տալիս «Նեզավիսիմայա գազետան»: Ինչո՞ւ Մոսկվան անբավարար է օգտագործում Վրաստանի վրա ճնշման տնտեսական, քաղաքական եւ այլ լծակները եւ չի կարող պաշտպանել իր շահերը տարածաշրջանում: Մինչդեռ այդ շահերն ակնհայտ են գոնե Ստամբուլյան դաշինքին հակազդելու առումով, դաշինք, որը վերջին ժամանակներս մեծ ակտիվություն է ծավալել ԱՊՀ սահմանների մոտակայքում:

Ինչպես եւ անդրկովկասյան այլ պետությունները, Վրաստանը 1998 թ. հոկտեմբերի 1-ից մտել է ՆԱՏՕ-ի եվրոպական հրամանատարության պատասխանատվության գոտի: Անցյալ տարվա դեկտեմբերին Վաշինգտոն կատարած այցի ժամանակ Վրաստանի պաշտպանության նախարար Դավիթ Թեւզաձեն իր ամերիկացի գործընկերոջ հետ ստորագրել է ռազմական համագործակցության համաձայնագիր, ըստ որի ԱՄՆ-ը պարտավորվում է հանրապետությանը օգնել ազգային բանակի շինարարության գործում: Մ. Նահանգները կֆինանսավորի վրաց զինծառայողների մասնակցությունն օտարերկրյա ծրագրերին ու զորավարժություններին, ինչ-

2 անգամ ավելի է, քան նախատեսվում է ռազմական համագործակցության համանման ծրագրով, ասենք, Ռուսաստանի կամ Ղրղզստանի հետ:

ԱՄՆ-ը Վրաստանի ռազմածովային ուժերին կհանձնի երկու նավ եւ կօգնի կազմակերպելու ճամաքային ու ծովային սահմանների սեփական պաշտպանությունը: Ամերիկացիները սկզբունքայնորեն պաշտպանում են նախարար Դ. Թեւզաձեի արտահայտած նախաձեռնությունը սեւծովյամերձ պետությունների խաղաղարար գումարտակ ստեղծելու մասին: Այդ գաղափարն արդեն պաշտպանել են Ուկրաինան ու Ադրբեջանը: Հունվարի 21-22-ին Ուկրաինայի, Վրաստանի ու Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարները Բաքվում պայմանավորվել են ստեղծել խաղաղարար գունդ՝ կասպիական նավթի տեղափոխման եւ հարավային երթուղիները պաշտպանելու համար: Մինչդեռ նույն Դ. Թեւզաձեն մերժել է ԱՊՀ կոալիցիոն զինված ուժեր ստեղծելու գաղափարը, որն առաջարկվել է դեկտեմբերի 21-ին՝ ԱՊՀ անդամ պետությունների պաշտպանության նախարարների համակարգող խորհրդի վերջին նիստի ժամանակ: Փետրվարի 5-ին Մոսկվայում տեղի ունեցած ԱՊՀ արտգործնախարարների հանդիպմանը Վրաստանը (Ուզբեկստանի ու Ադրբեջանի հետ) չստորագրեց կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրի գործողության ժամկետը երկարացնելու նախնական արձանագրությունը: Այս փաստաթղթի ժամկետն ավարտվում է մայիսին: Եթե պաշտոնական Թբիլիսին չերկարացնի, ապա Ռուսաստանն այլեւս չի ունենա իրավաբանական հիմքեր իր ռազմակայանները Վրաստանում պահելու համար: Բացառված չէ, որ Վրաստանը կարող է նաեւ հրաժարվել Ռուսաստանի խաղաղարար օգնությունից վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում: Այդ ժամանակ հնարավոր են ամենատարբեր սցենարներ, եզրափակում է թերթը:

Ֆրանսիայում սնդիկավոր ջերմաչափի վաճառքն արգելվեց

Մարդու մարմնի ջերմաստիճանը չափող սնդիկավոր ջերմաչափերի վաճառքը Ֆրանսիայում մարտի 1-ից արգելված է: Դրանք կփոխարինվեն էլեկտրոնային, քիմիական, ինչպես նաեւ ինֆրակարմիր ճառագայթներով գործող նոր ջերմաչափերով: Մասնավորապես վաճառվում են ճակատին դրվող ժապավենային էժան ջերմաչափեր, որոնց գույնն արագորեն փոխվում է ջերմության համեմատ:

Սնդիկավոր ջերմաչափերի վաճառքն արգելելու որոշումը երեք տարի առաջ ընդունել է Ֆրանսիայի հանրային առողջապահության գերագույն խորհուրդը: Այն ժամանակ տարեկան վաճառվում էր 5 մլն սնդիկավոր ջերմաչափ, որոնք ընդհանուր առմամբ պարունակում էին 10 տոննա սնդիկ: Դրանք հիվանդանոցներում դիմանում էին միջին հաշվով 10 ամիս: Ջարդված ջերմաչափերը թունավորում եւ աղտոտում էին շրջակա միջավայրը: Սնդիկային թույլ թունավորումն առաջացնում է հոգնածություն, մկանային թուլություն, ախորժակի եւ քնի կորուստ: Սնդիկի մեծ քանակությունները կարող են հարուցել ուղեղի, լյարդի ու երիկամների անբուժելի հիվանդություններ: «Պուեն» հանդեսի տեղեկատվության համաձայն, 850 դեղագործներից կազմված «Ժիրոֆարմ» ընկերությունը վերջին մեկուկես տարում սնդիկավոր հին ջերմաչափեր է հավաքում՝ մշակման ու վերօգտագործման նպատակով: Ֆիրմայի դեղագործներն արդեն հավաքել են ավելի քան 90 հազար ջերմաչափ, այսինքն՝ 180 կգ թունավոր մետաղ:

ԱՄՆ

Էլիզաբեթ Դոուլը ձեւավորում է նախընտրական խումբ

Ռոյթերը Այովա նահանգի Դես Մոինես քաղաքից հաղորդում է, որ Էլիզաբեթ Դոուլը եւս մեկ քայլ է անում նախագահական ընտրություններին մասնակցությանն ընդառաջ. հանրապետական կուսակցությունից առաջադրվելու համար նա արդեն ձեւավորել է հանգանակության կազմակերպիչ խումբ, որը նաեւ հետազոտելու է Դոուլի հնարավորությունները «արդեն իսկ մարդաշատ այս ասպարեզում»:

Այովայի կենտրոն Դես Մոյինեսն առաջիններից մեկը կլինի, ուր կուսակցությունների թեկնածուներն իրենց քարոզարշավները կսկսեն 2000 թ. նախագահական ընտրությունների համար:

Ինչ վերաբերում է Հարվարդի համալսարանում կրթություն ստացած իրավաբան եւ նախորդ կաբինետի քարտուղար է. Դոուլին, ապա նրա հեռուստագովազդներն արդեն եթեր են հեռարձակվում Այովայում եւ Նյու Հեմփշիրում, ուր նա ներկայանում է որպես Քլինթոնի բարոյախոսությունից վիրավորված, քաղաքականությունից դուրս մի անձ: «Այո, մենք ստորացվել ենք, սակայն որպես մարդ մենք պետք է հարգվենք», ասում է նա գովազդում՝ ավելացնելով, որ ինքը «քաղաքական գործիչ» չէ: Դոուլը պարտավորեցնող ազգանուն է կրում. նրա ամուսինը՝ սենատոր Բոբ Դոուլը, 1996-ի ընտրություններում զիջեց Բիլ Քլինթոնին: Ինքը՝ Էլիզաբեթը, նշանակովի կառավարական ծառայությունում աշխատելու երկարակյացության ռեկորդ ունի՝ ի հավելումն ամերիկյան Կարմիր խաչի ղեկավարի պաշտոնավարության: Ըստ նախնական հարցումների, Էլիզաբեթ Դոուլը հանրապետականների թեկնածուների շարքում երկրորդ վարկանիշն ունի՝ հաջորդելով Տեխասի նահանգապետ Ջորջ Ու. Բուշին: Չորեքշաբթի արված հարցման արդյունքներով Այովայում հանրապետականների 36,7 տոկոսն աջակցում է Բուշին: Դոուլը երկրորդն է՝ 16,4 տոկոս: Նրան հետեւում են «մի դյուժին հույսերով լի թեկնածուներ»՝ 8 եւ պակաս տոկոս վարկանիշով:

Ար. Մ.

Քվեբեկի ինքնորոշման հանրաքվեն հետաձգվում է

Կանադայում առավելապես ֆրանսիացիներով բնակեցված Քվեբեկի նահանգում վաղուց է խոսվում ինքնորոշման եւ անկախության մասին: Սակայն Քվեբեկի Ազգային ժողովի ընտրություններում վերջերս չնչին առավելության հասած Քվեբեկի ազգայնական կուսակցությունը որոշել է միաժամանակ հետաձգել ինքնիշխանության հանրաքվեի անցկացումը: Նահանգի բյուջեի առողջացման նպատակով վարվող տնտեսական կոշտ քաղաքականությունը թերեւս դրա գլխավոր պատճառներից մեկն է: Ինքնորոշման ջատագով Քվեբեկի ազգայնական կուսակցության ղեկավարն, ի դեպ, նահանգի վարչապետ Լյուսիեն Բուշարն է: Անցյալ տարվա նոյեմբերին կուսակցությունը, որը պաշտոնապես կոչված է Քվեբեկյան կուսակցություն, մեծ դժվարությամբ տեղերի առավելություն ստացավ նահանգի Ազգային ժողովում: Անկախականները խոստացել էին իրենց հաջողության դեպքում անցկացնել Քվեբեկի ինքնորոշման հանրաքվե, բայց ընտրություններում նրանց ստացած չնչին առավելությունն, ըստ երեւույթին, Լյուսիեն Բուշարին ստիպեց հանրաքվեն հետաձգել առնվազն երկու տարով:

Ինքնիշխանության մոլի ջատագովներն ուզում են այս երկարատեւ դադարն օգտագործել Քվեբեկյան կուսակցության դրույթներն արդիականացնելու համար: Քվեբեկի միջազգային գործերի նախարար Լուիզ Բոդուենն, օրինակ, «Էքսպրես» հանդեսի թղթակցին հայտարարել է, որ 2000 թ. մայիսին տեղի կունենա կուսակցության հերթական համագումարը, եւ մինչ այդ հարկավոր է վերաձեւակերպել անկախականների փաստարկները: Մասնավորապես, անկախականներն ուզում են համախմբել քաղաքացիական հասարակությանը, մտավորականներին, ինչպես նաեւ, այսպես կոչված, նոր քվեբեկցիներին՝ գլխավորապես անգլախոս ներգաղթյալներին դրդել տարերայնորեն եւ զանգվածաբար հարելու ինքնիշխանության գաղափարներին: Մնում է պարզել, թե այդ ամենն ինչ միջոցներով է արվելու: «Քվեբեկի ֆրանսիացիները մյուս ինքնիշխան ազգերի նման ջանում են պահպանել իրենց ինքնությունը եւ չդառնալ ազգերի միախառնման զոհերը, նշում է Լուիզ Բոդուենը: Նույնպիսի խնդիրներ են լուծում Եվրամիության պետությունների ազգերը: Տվյալ դեպքում խոսքը քաղաքակրթությունների բախման մասին է»:

Մինչեւ 2000 թ. մայիս ամիսը դեռ բավական ժամանակ կա: Քվեբեկի վարչապետ Լյուսիեն Բուշարը փորձում է այդ ժամանակահատվածն օգտագործել նահանգի ինքնուրույնության ամրապնդման նպատակով: Մասնավորապես այս տարվա հունվարին նա հրաժարվեց Օտտավայի իշխանությունների հետ համաձայնագիր ստորագրել սոցիալական ծրագրերի ֆինանսավորման վերաբերյալ: Կանադայի 10 նահանգների մեջ Քվեբեկը միակն էր, որ մերժեց այդ համաձայնագիրը՝ հաստատելով իր բացառիկությունը:

Պ. Ք.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

ԵՐԵՎԱՆ

Դպրոցները չեն հանձնվի համայնքների ենթակայությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայտնի է, որ հանրապետության 57 դպրոց, որոնք ընտրված են մարզերից, փորձաշրջան են անցնում՝ համայնքների ենթակայությանը հանձնելու նպատակով:

Ինչպես հայտնեց Երեւանի քաղաքապետարանի կրթության վարչության պետ Սիլվա Խոիմյանը, Երեւանը դիտվում է որպես մեկ համայնք, եւ քաղաքի բոլոր դպրոցները կշարունակեն գործել քաղաքապետարանի ենթակայության ներքո: Ս. Խոիմյանն այն կարծիքին է, որ Երեւանի դպրոցները համայնքների ենթակայությանը հանձնելու անհրաժեշտություն չկա, իսկ երեւանում համայնքի բոլոր դպրոցների՝ մեկ աշակերտի թվով ֆինանսավորման անցնելու փորձը բոլորովին այլ խնդիր է:

Իսկ մարզերի դպրոցական համակարգը համայնքների ենթակայությանը հանձնելու մասին խոսելը, ըստ վարչության պետի, դեռ վաղ է, նախ եւ առաջ այն պարզ պատճառով, որ տեղական ինքնակառավարման մարմինները ծանոթ չեն դպրոցների «ներքին խոհանոցին»:

Չեյթունում կստեղծվի ուսանողական քաղաք

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանի Չեյթուն թաղամասում գտնվող ուսանողական հանրակացարանների շրջակայքը կվերածվի ուսանողական քաղաքի՝ իր մշակութային, մարզական եւ այլ կենտրոններով, լրագրողների հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ հայտարարեց ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը, ավելացնելով, որ այդ քաղաքի ստեղծման աշխատանքները իրականացվելու են ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ համատեղ:

Մարտի 14-ին Կոմիտասի անվան երաժշտության տունը բազմամարդ էր: Երաժշտասերները հավաքվել էին ունկնդրելու մաեստրո Լորիս Ճգնավորյանի հեղինակած ստեղծագործությունները: Համերգը սկսվեց իր իսկ խոսքով հայկական սովորույթով սկսելով իր ծնողներից, ստեղծագործական ակունքներից, մեկ անգամ եւս

Լորիս Ճգնավորյանի հեղինակային երեկոն

փաստելով ոչ միայն երաժշտի, այլեւ հաճելի զրուցակցի անուրանալի շնորհը:

Համերգի առաջին բաժնում առաջին անգամ կատարվեցին Լորիս Ճգնավորյանի մանրանվագները հայկական ժողովրդական երգերի եւ պարերի հիման վրա, որոնք տեղ են գտել 24 հայկական բագատելներում: «Անի» լարային քառյակը կարողանում է թափանցել այս մանրանվագների խորքը, արտահայտել ստեղծագործությունների ժողովրդական հենքը եւ կոմպոզիտորի ասելիքը, տրամադրությունը: Անի Ասլանյան, Լիանա Գաբրիելյան, Աննա Թոռյան, Ռուզան Աբրահամյան. նրանց ենք պարտական այս կոլեկտիվի հաջողությունների համար:

Հեղինակային երեկոյի երկրորդ բաժնում ամբողջովին ընդգրկված էր դաշնամուրային երաժշտություն՝ «Երեք հայկական պար», «Հայկական մանրանվագներ»՝ հայկական ժողովրդական երգերի եւ պարերի հիման վրա, «Ինտրոդուկցիա եւ տոկատ»: «Ավագ շաբաթը» (Քրիստոսի խաչելությունը) գրված է ասմունողի եւ դաշնամուրի համար, հենվում հայկական միջնադարյան շարականներին են եւ, համաձայն պատմական նյութի, բաղկացած է մի քանի փոխլրացնող ենթաբաժիններից:

Համերգն ավարտվեց «Բրավո, մաեստրո» ծափահարությամբ ու ծափողջույններով, իսկ հանդիսականների կողքին նստած էր այս երաժշտության, հետեւաբար եւ այս երեկոյի հեղինակը Լորիս Ճգնավորյանը:

Վերջում ներկաների խնդրանքով կատարվեց կոմպոզիտորի «Նոստալգի» դաշնամուրային ստեղծագործությունը՝ նուրբ, լիրիկական տրամադրություն հաղորդելով ունկնդիրներին: Դաշնամուրի մոտ էր Արմեն Բաբախանյանը, որը ինքնին երեւույթ է իր կատարողական վարպետությամբ: Ասմունքեց Սարգիս Նաջարյանը:

Գալով ստեղծագործություններից ստացված տպավորությանը, պետք է ասել, որ այն լի է ջերմությամբ, կրքոտությամբ, ազգային երգ ու պարի հիմնավոր ավանդականությամբ, անսպասելի անցումներով, թափով, այսօրվա մարդու հոգեբանության խորքը թափանցելու, մերձենալու կարողությամբ: Լ. Ճգնավորյանի ստեղծագործական հեղինակային վաստակը նույնպես շատ ցայտուն է եւ կազմում է մի ողջ բազմաժանր ցանկ: Նրա հայկական բագատելների (մեղեդիների) մասին արտասահմանյան մամուլը հասկացես նշել է. «Այս երաժշտությունը նույնքան մաքուր է, որքան լեռների օդը: Նրա խոսքը մաքուր է եւ ճշգրիտ, ավելորդություններից զերծ»:

ԿԱՐԻՆԵ ՍԱՄՎԵԼՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ցուցահանդես՝ նվիրված Գառնիկ Ստեփանյանի հոբելյանին

Հայաստանի Ազգային գրադարանի գիտական ընթերցասրահի անդրանիկ ցուցահանդեսը նվիրված է գրականագետ, թատերագետ եւ գրող, Հայաստանի գրողների միության անդամ, արվեստագիտության դոկտոր, արվեստի վաստակավոր գործիչ Գառնիկ Ստեփանյանի (1909-1989) հոբելյանին:

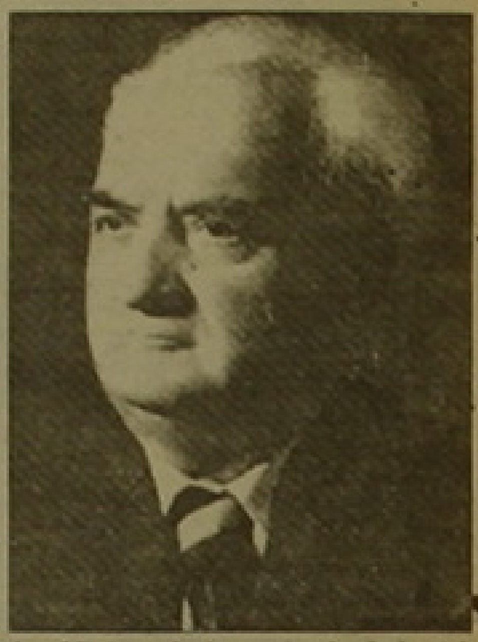

Գ. Ստեփանյանը ծնվել է Արեւմտյան Հայաստանի Դերջան գավառի Մամախաթուն գյուղում: 1915 թ. Մեծ եղեռնի ժամանակ տարագրվել է Դեր էլ Զոր, ապա հասել Մալաթիա եւ Սեբաստիա: Հայ որբերի հետ տեղափոխվել է Հունաստան, հետո՝ Եգիպտոս եւ աշխատել որպես գրաշար: 1930-ին ներգաղթել է Հայաստան եւ շարունակել գրաշարական աշխատանքը: Հետագա տարիներին ղեկավարել է գրականության եւ արվեստի թանգարանը, գիտաշխատող է եղել արվեստի ինստիտուտում:

Ցուցահանդեսում ներկայացված են ականավոր մշակողականի «Ուրվագիծ արեւմտահայ թատրոնի պատմության» եռահատոր, «Ակնարկներ սփյուռքահայ թատրոնի պատմության» աշխատությունները, դերասաններ Պետրոս Ադամյանին, Արուսյակ Փափազյանին, Մկրտիչ Ջանանին, Սիրանույշին, գրողներ Հակոբ Պարոնյանին, Արփիար Արփիարյանին, Մովսես Արազուն նվիրված մենագրությունները, գվարդիայի կապիտան Արամ Միրզոյանին եւ լեյտենանտ Սերգեյ Օհանյանի զինվորական ծառայությունները պատկերող գրքույկները:

Իբրեւ գրող նա հեղինակել է «Աղծավանքային օրեր» ինքնակենսագրական վեպը, Հրաչյա Աճառյանին եւ Վահրամ Փափազյանին նվիրված հուշերի գրքերը: 1985-ին լույս տեսավ նրա «Հոդվածներ եւ հուշեր» ժողովածուն, ուր ամփոփված են Մ. Նալբանդյանի, Խ. Աբովյանի, Տ. Չուխաջյանի կյանքի եւ ստեղծագործության մասին հետաքրքիր ակնարկներ, հուշեր Հ. Մանանդյանի, Մ. Աբեղյանի, Ե. Շահազիզի, Ե. Չարենցի մասին: 1973-1990 թթ. լույս տեսան նրա կազմած մշակույթի գործիչների կենսագրական բառարանի երեք հատորները: Ցավոք, նա չհասցրեց կազմել նաեւ չորրորդ հատորը:

Նրա աշխատությունները տեղ են գտել նաեւ հայ ժողովրդի պատմության ակադեմիական հրատարակության 5-րդ եւ 7-րդ, հայ նոր գրականության պատմության 2-րդ եւ 3-րդ հատորներում:

Ստեփանյանը թուրքերենից հայերեն է թարգմանել Հովսեփ Վարդանյանի «Ագապիի պատմությունը» վեպը, խմբագրել է Հ. Պարոնյանի երկերի ժողովածուի 10 հատորները: Նրա երկերը լույս են տեսել նաեւ ռուսերեն:

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Տնօրենները՝ մրցույթով

Ստեփանակերտի քաղաքապետարանի որոշմամբ մարտի 21-ին մայրաքաղաքի բոլոր 12 միջնակարգ դպրոցներում առաջին անգամ անցկացվելու է գործադիր տնօրենների մրցութային ընտրություն: Ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարարության միջնակարգ կրթության վարչության պետ Սոս Արզումանյանը, այդ գործընթացը թեեւ առայժմ դանդաղ տեմպերով, սկսվել է նաեւ հանրապետության տարբեր շրջաններում:

Դպրոցական խորհուրդների կողմից մրցույթի միջոցով գործադիր տնօրենների ընտրությունն անցկացնելու մասին ԼՂՀ կառավարությունը որոշում էր ընդունել դեռեւս անցյալ տարվա դեկտեմբերի 17-ին:

Սոս Արզումանյանի պարզաբանմամբ, գործադիր տնօրենների մրցույթի ոչ համաժամանակյա անցկացումը պատճառաբանվում է նրանով, որ դրանց անցկացման ժամկետները, ըստ կանոնակարգի, որոշվում են համայնքների հայեցողությամբ:

ՆՈՐԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

«Առեւտրականի» վերածնունդը

Արթուր Միլերի «Առեւտրականի մահը» եւ Յուջին Օ՛ Նիլի «Երկար օրվա ճամփորդությունը դեպի գիշեր» դրամաները համարվում են ամերիկյան դրամատուրգիայի գագաթը: Վերջերս Բրոդվեյում «Առեւտրականի» բեմադրվելու 50-րդ տարեդարձը նշվեց մի նոր, ազդեցիկ բեմադրությամբ (ռեժիսոր Ռոբերտ Ֆոլս): «Ժպիտի եւ կոշիկի փայլի վրա հիմնված կյանքի հորձանուտն ընկած առեւտրական Վիլլի Լոմանի դերում Բրայան Դենեյն է: Իր ամերիկյան երազի կործանմանն ականատես եղած ընտանիքի անդամներն են Էլիզաբեթ Ֆրանցը (Վիլլի կնոջ Լինդայի դերում), Քեւին Անդերսոնն ու Թեդ Քոզը (նրա որդիներ Բիֆի եւ Հեփիի դերերում): 83-ամյա Միլերն այսօր էլ կյանքով լեցուն է: Ներկայացնում ենք գրողի եւ «Նյուզուիք» խմբագիր Ջեք Քրոլի զրույցը:

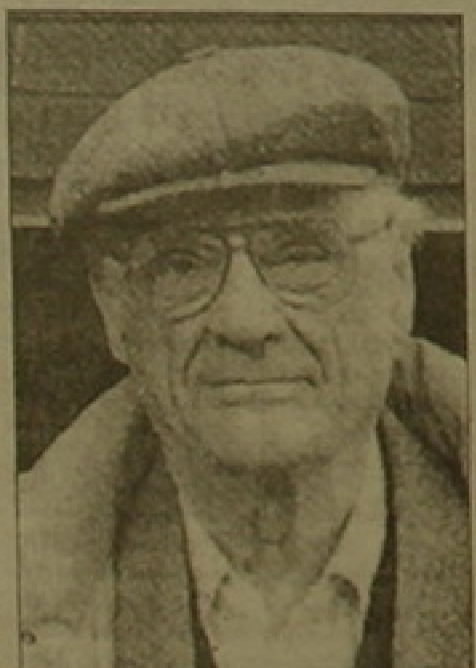

– Հայտնի է, որ «Առեւտրականը» համաշխարհային բեմում ամենից հաճախ ներկայացված դրաման է: Գուցե համամարդկային իմա՞ստ է պարունակում:

– Համակարգի ճնշումը անհաստ վրա, կարծում եմ, հասկանալի է բոլոր երկրներում՝ Ֆրանսիայում, Գերմանիայում, Իտալիայում, Իսպանիայում, ամենուր: Մարչելլո Մաստրոյանին առաջին անգամ բեմ է դուրս եկել Բիֆի դերում: Ճապոնիայում վերջերս թոշակի անցավ մի 90-ամյա դերասան, որը 30 տարի Վիլլի էր խաղացել: 80-ականներին ես գնացի Չինաստան՝ Պեկինի տեսական բեմում ներկայացումը բեմադրելու: Ի դեպ, ես առաջին օտարերկրացին էի, որ այդպիսի գործ էի ձեռնարկել: Ամերիկյան դեսպանատունն ինձ զգուշացրեց. «Չինացիները չեն էլ ջանա հասկանալ, թե դու ինչ ես ուզում ասել»: Սակայն ներկայացումը մինչ օրս բեմադրվում է:

– **Ինչպիսի՞ն էր Վիլլին ամենասկզբում:**

– Սկզբում փոքրամարմին մեկն էր, իսկ կինը, ընդհակառակը, խոշոր: Փոքրամարմին դերասանների փորձերից հետո ինձ եւ բեմադրիչ Էլիա Կազանի համար պարզ դարձավ, որ գործը տեղից չի շարժվում: Այնպես որ Վիլլին սպիտված աճեց: Ի վերջո ընտրեցինք 220 ֆունտ քաշով Լիի Քոբին եւ ընդամենը 96 ֆունտ կշռող Միլդրեդ Դաննոին: Սակայն չեմ կարծում, թե դա մեծ նշանակություն ունի: Ոգին պետք է զգալ:

– **Իսկ ինչո՞ւ է Վիլլին առեւտրական:**

– Որովհետեւ ես առեւտրականների մեջ եմ մեծացել: Յուրաքանչյուրն ինչ-որ բան վաճառում էր: Եվ, ի վերջո, առեւտրականն ինչ-որ տեղ Ամերիկայի խորհրդանիշն է: Այնպես որ զարմանալի ոչինչ չկա: Այս երկրում աստիճանաբար ավելի ու ավելի քիչ են արտադրում, եւ մենք դառնում ենք վերացական:

– **Վերջերս հազվադեպ եք խոսում ձեր նախկին կնոջ՝ Մերիլին Մոնրոյի մասին: «Աշունից հետո» դրամայի ինքնապատան հերոսուհին՝ Մագգին, շատ բաներով նրան է հիշեցնում: Իսկ 50-ականներին, հիշում եմ, պատմվածք էիք գրել մի կնոջ մասին, որն անհավասալիորեն զգացմունքային էր: Կարծում եմ, սա էլ Մոնրոն է:**

– Հիշում եմ, այո, պատմվածքը կոչվում էր «Մի սպանեք, խնդրում եմ»: Ես սիրում եմ այդ պատմվածքը: Դրա հերոսուհու նման Մերիլինը նույնանում էր այն ամենի հետ, ինչին քայքայում էր սպառնում: Նա անմիջապես զգում էր ով պաշտպանության ու աջակցության կարիք ունի, չէր սիրում դասարկ, կարգադրելու սովոր անձնավորություններին:

– **Նրա մեջ կողք-կողքի գոյատեւում էին մանկական անմեղությունն ու սեքսուալ հմայքը:**

– Այլեւս այդպիսի մեկին չեմ հանդիպել: Նա մեծ դերասան էր: Դրա շնորհիվ է մինչեւ այժմ կենդանի եւ շատերի կուռքը: Երբ նա նկարահանվում էր Լոուրենս Օլիվյեի «Արքայազնն ու դերասանուհին» ֆիլմում, նրանք վիճում էին, զոռգռում մեկը մյուսի վրա: Մի անգամ դրան ներկա էր մեծագույն դերասանուհիներից մեկը՝ Դեյմ Սիբիլ Թորնդայքը, որը Մերիլինին մասնացույց անելով ասաց. «Այստեղ մի մարդ կա, որ գիտի ինչպես պահել իրեն տեսախցիկի առաջ, այդ, նա»:

– **Բրիտանիայում անցկացված ուսումնասիրության արդյունքում դարի դրամա են համարվել «Գոդոյին սպասելիս», «Առեւտրականի մահը» եւ «Ցանկություն անունով փողոցի մեքենան» դրամաները: Ձեզ այնտեղ սիրում են...**

– Պատահում է Անգլիայում միաժամանակ բեմադրվում են իմ գործերից երեքը: Նրանք ֆինանսական խնդիրներ չունեն, այնպես որ կարող են անել այն, ինչ ճիշտ են համարում: Այստեղ այդ հնարավորությունը չունենք: Անընդհատ սնանկացման վտանգի տակ ենք:

– **Իսկ ո՞րն է «Առեւտրականի» երկարակեցության գաղտնիքը:**

– Ինձ մարդիկ գրում են մինչեւ այսօր բոլոր երկրներից, որտեղ դրաման բեմադրվում է: Նրանց թվում է, թե դա երեկ եմ գրել: Ես փորձում եմ հասկանալ, ի՞նչն է սրա պատճառը: Վերջ ի վերջո որոշեցի, որ պատճառը սերն է, ավելի ճիշտ, սիրո մի յուրահատուկ որակը: Սա է բացատրությունը: Բացարձակ սիրո հզոր հոսանք հանդիսատեսի հանդեպ:

«ՆՅՈՒԶՈՒԻՔ»

Թարգմանեց Ռ. ԱՅՎԱԶՅԱՆԸ

ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐ

Երեւանի դրամատիկականը Լոս Անջելեսում

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 17 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լոս Անջելեսում հյուրախաղերն սկսեց Երեւանի քաղաքապետարանի Հրաչյա Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնը:

– Մենք բերել ենք չորս ներկայացում, ասաց թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար եւ տնօրեն Արմեն Խանդիկյանը, Երվանդ Օտյանի գործերի հիման վրա ստեղծված «Սեր եւ փիծաղ» եւ Ժորա Հարությունյանի «Քո վերջին հանգրվանը» պիեսները, որոնք բեմադրել է Հրաչյա Ղափլանյանը: «Մնռանալ Հերոստրատին» ներկայացումը իմ բեմադրությունն է, իսկ Հրանտ Մաթեւոսյանի «Աշնան արեւ» պիեսը բեմադրել է Արտաշես Հովհաննիսյանը:

Հյուրախաղային ներկայացումներին մասնակցում են նաեւ թատրոնի նախկին դերասաններ Վիոլետա Գեւորգյանը, Տաթեւիկ Ղափլանյանը եւ Հրաչյա Մխիթարյանը, որոնք բնակվում են Լոս Անջելեսում: Հյուրախաղերի գլխավոր հովանավորներն են Վաչե Կասումյանը եւ Շահեն Վարդանը (Լոս Անջելես):

Պրն Խանդիկյանը շնորհակալություն հայտնեց նաեւ Երեւանի քաղաքապետ Սուրեն Աբրահամյանին, որը շատ է աջակցել այս հյուրախաղերի կայացման համար:

Ներկայացումները կշարունակվեն երկու շաբաթ, մարտի 30-ին թատրոնը կվերադառնա Երեւան:

digitised by A.R.A.R.@

ՑԱՆԿ
ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՎՈՂ «ՓՈՔՐ» ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ
Ք. ԵՐԵՎԱՆ

№	ԾԱԾԿԱԳԻՐ	ԱՆՎԱՆՈՒՄ	ՀԱՍՑԵ	ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ	ՇԻՆ. ՄԱԿ. (քմ)	ԳՆԱՀԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ (դրամ)	ՊԱՐՏՔԵՐ (դրամ)	ՄԵԿՆԱԳԻՆ (դրամ)
1	21067	«Քնար» թ. 71 դեղատուն	16-րդ թաղ. 17	շենքի բացված	275.02	16770079		1677000
2	21082	«Սանիտաս» թ. 278 դեղատուն (առանց տարածքի)	Օրբելի եղբայրների 41	հիմնական միջոց		128951		13000
3	10255	Հաց մթերքի թ. 1 ձեռնարկության թ. 112 նախաձեռնարան	Ծերենցի 56	գույք		1649790	81700	165000
4	15038	«Ռադիոէլեկտրոնիկա» ԼԿԶ-ի թ. 11 տեխնիկական կենտրոն	Ձունգի 13	հիմնական միջոց		278674		28000
5	70459	Երևան. խանութ թ. 82 «Սանկտակալ առևտուր»	Էրեբունու զանգվ. 13/1	շենքի բացված	495.24	10045970	3919000	1005000
6	73050	Պարենային խանութ թ. 6	Ձունգի 12	շենքի բացված	504.62	49389889	5848300	4939000
7	73064	Պաղպաղակի կրպակ թ. 6/1	Գ. Նժդեհի 28/2	գույք		59466		6000
8	73077	Պաղպաղակի կրպակ թ. 24/2	Արտաշատի խճուղի	գույք		56682		6000
9	73093	Պարենային խանութ թ. 46	Գ. Նժդեհի 56ա	գույք		128368	766700	13000
10	73097	Տաղավար թ. 24/1	Արին Բերդի 1	գույք		205381	10800	21000
11	73106	Պաղպաղակի կրպակ թ. 52/1	Գ. Նժդեհի 22	գույք		34478	38200	3000
12	73157	Պարենային խանութ թ. 319	Էրեբունու փող. 30-32 շենքերի միջև	գույք		502848		50000
13	73168	Թ. 362 պարենային խանութ	Սուրացանի 113/2	շենքի բացված	178.86	8411531	2236000	841000
14	73216	Թ. 319/3 կրպակ	Բուռնազյան 114 տան մոտ	գույք		170289		17000
15	73229	Թ. 375/1 կրպակ	Նոր Արեշ 26-րդ փող. 1 տան մոտ	գույք		170289		17000
16	73306	Պարենային խանութ թ. 705	Նորքի 1-ին զանգվ. Գայի 4	շենքի բացված	565.40	35144709	1972300	3514000
17	73347	Թ. 741 պարենային խանութ	Զեյթուն. Երիտասարդական 1	շենքի բացված	434.06	40158458	143000	4016000
18	73444	Թ. 474/1 կրպակ	Բարեկամության 71	գույք		112850	50000	11000
19	73448	Թ. 492/1 կրպակ	Գայդարի և Գյուլբենկյան փող. խաչմերուկում	գույք		35274	50000	4000
20	73476	Թ. 97/3 պտուղ-բանջարեղենի խանութ	Քանաքեռի ՀԷԿ	գույք		92443		9000
21	73499	Թ. 39 խանութ	Ռուբինյանց և Չայկովսկի փ. խաչ. 36 տան մոտ	գույք		325900		33000
22	73529	Թ. 195/1 տաղավար	Նորքի 7-րդ զ. թ. 88 դպրոցի մոտ	գույք		151368		15000
23	73587	Թ. 552 կոմիսիոն խանութ	Սարգսյան 15	շենքի բացված	86.67	11613101		1161000
24	73807	Խանութ թ. 26	Զ. Քանաքեռցի 145	շենքի բացված	682.01	31846573	6771500	3185000
25	74577	Շենգավիթի պտուղ-բանջարեղենի գրասենյակ	Սանթրոսյան 26	շենքի բացված	65.11	6049682		605000
26	74583	«Հայկինոարտադրություն» մեծածախ պահեստ	Արին Բերդի 5-րդ նրբ. 1	առանձնացված շենք	1083.61	29322316		2932000
27	76142	Արևանան հուշանվերների թ. 521	Իսակովի պող. կայարանի մոտ, գետնանցում	հիմնական միջոց		112905		11000
28	76232	Թ. 712 օբյեկտ (բար)	Նորքի 6-րդ զանգ. Գայի 55	հիմնական միջոց		25695		3000
29	76631	Թ. 165 պաղպաղակ-սրճարան	Սևանի 30 շենքի դիմաց	գույք		57898	20000	6000
30	76654	Թ. 248 կրպակ	Մ. Խորենացու նրբ. Թամանյան պուրակի մոտ	գույք		28598		3000
31	76706	Թ. 364 պաղպաղականոց-սրճարան	Նոր Արեշ 42-րդ փող. (էլեկտր. շենքի մոտ)	գույք		209669		21000
32	76733	Պաղպաղակի տաղավար թ. 469	Խաչատրյան 39 (Բրյուսովի անվ. ինստ. մոտ)	գույք		96558		10000
33	76770	Թ. 575 պաղպաղակի տաղավար	[illegible] միկրոշրջան տարածքում	գույք		164735		16000
34	76771	Թ. 551 տաղավար	Արտաշեսյան զանգվ. (թ. 152 դպրոցի մոտ)	գույք		45824		5000
35	76790	Բուֆետ թ. 624	Կուզնեցովի 1ա	հիմնական միջոց		14586		1000
36	76798	Հայկական խոհանոց թ. 703	Գայի 14 (թ. 7 շենք)	հիմնական միջոց		116485		12000
37	76814	Սրճարան-պաղպաղականոց թ. 727	Քանաքեռ. Հասրաթյան 9	գույք		110531	66500	11000
38	76865	Կրպակ թ. 859	Սարգսյան փ. 13 շենքի մոտ	գույք		45232		5000
39	76866	Թ. 862 կրպակ	Սարգսյան փ. 18 շ/ն (Մարգ. ծուլ. փող. խաչ.)	գույք		60539		6000
40	77390	Թ. 305 սրճարան	Էրեբունու 29	շենքի բացված	599.64	55080221	5000000	5508000
41	77391	Հասարակական սննդի թ. 4 ՊՁ-ի գրասենյակ	Կոմիտասի 54	շենքի բացված	82.18	15080852	66900	1508000
42	79062	Թ. 4 կոշիկի իրացման սրահ	Աջափնյակ	գույք		715343		72000
43	79085	Թ. 1/13 կոշիկի նորոգման կետ	«Հայէլեկտրո» գործարան	գույք		21300		2000
44	79107	Թ. 2/61 կոշիկի նորոգման կետ	Նորքի 4-րդ զանգվ. 29	գույք		28220		3000
45	79190	Պատրաստարանման արտադրամաս	Գ. Նժդեհի 10	շենքի բացված	52.88	7575377		758000
46	80215	«Նոր Տարագ» ՊՁ-ի թ. 11 արտադրամաս	Զավարյան փող. 57/19	շենքի բացված	132.39	17084587	44000	1708000
47	20368.40	Թ. 72 խանութ	Լուկաշինի 32	գույք		131089		13000
48	20368.120	Թ. 241 խանութ	Կամոյի 126/1	շենքի բացված	166.43	15907116		1591000
49	20368.14	Թ. 90 խանութ	Արաբկիր 51-րդ փող. 9	շենքի բացված	116.12	17768194		1777000
50	20368.22	Թ. 14 խանութ	Գ. Լուսավորչի 17	շենքի բացված	33.66	14473276		1447000
51	20368.35	Թ. 59 խանութ	Սայաթ-Նովայի 48	շենքի բացված	88.19	13504161		1350000
52	20368.63	Թ. 125 խանութ	Մարշալ Բաղրամյան 33ա	շենքի բացված	77.18	15747721		1575000
53	20368.65	Թ. 131 խանութ	Իջևանի խճ. 4/1	շենքի բացված	31.49	4518393		452000
54	20368.68	Թ. 139 խանութ	Զ. Քանաքեռցի 28	գույք		110880		11000
55	20368.15	Թ. 132 խանութ	ՀԱՄ Բ-2 թաղ. 70	շենքի բացված	60.00	2515880		252000
56	13188	Թ. 62 ավտոպահեստամասերի խանութ	Բագրատունյաց 81	հիմնական միջոց		8701		1000

Մրցույթը տեղի կունենա ՀՀ սեփականաշնորհման նախարարությունում (Կառավարության հրապարակ, ՀՀ կառավարական տուն, 2-րդ շենք), մարտի 19-ին, ժամը 15:00: Մրցութային առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը՝ մարտի 19-ին, ժամը 14:30: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել ՀՀ սեփականաշնորհման նախարարության մրցույթների կազմակերպման բաժին՝ 52 06 28, 52 73 90, 56 44 21:

ԽԱՉԲԱՌ

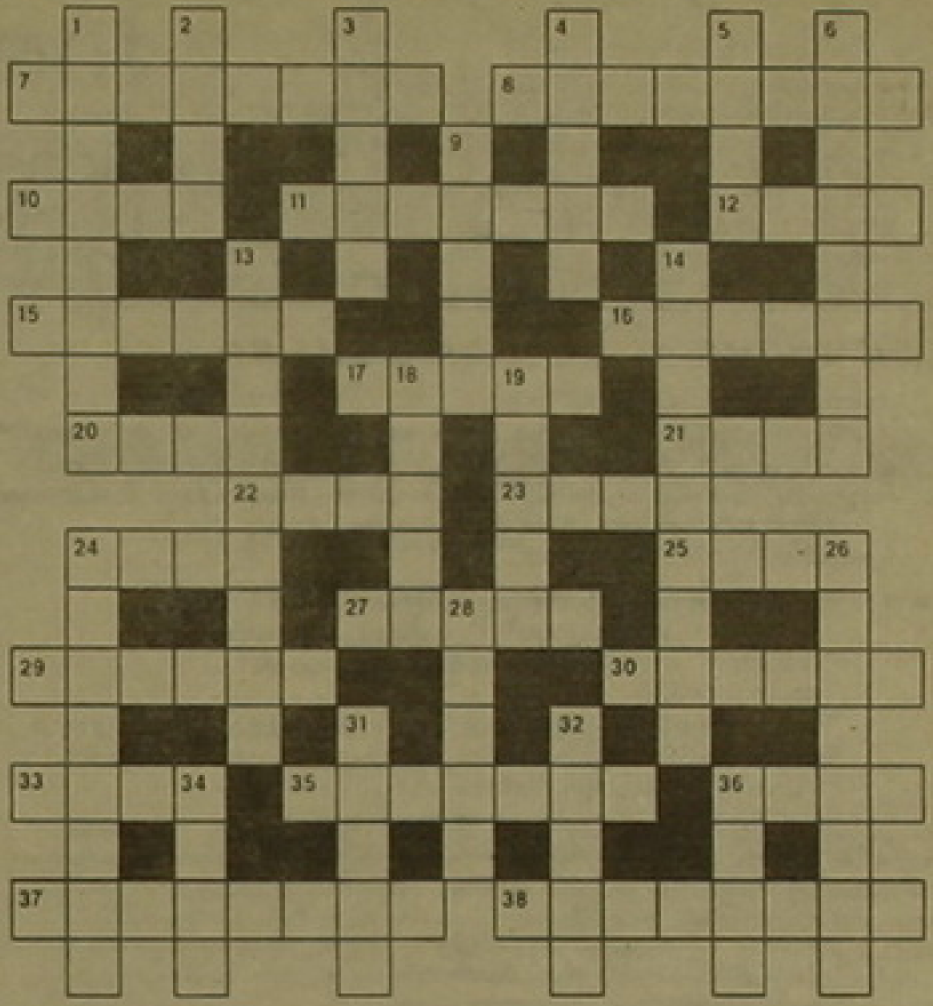

Ուղղահայաց

1. Մոսկվայի Մարֆո-Մարիինյան վանքի որմնանկարների հեղինակը: 2. Կշռի միավոր: 3. Մարմնի մաս: 4. Իտալացի աշխարհահռչակ օպերային երգչուհի: 5. Ուրիշ գետի մեջ թափվող, այն կազմող գետ: 6. Մեքսիկացի մեծ նկարիչ, «Ողբ» գործի հեղինակը: 9. Տիկնիկ: 13. Շրջկենտրոն Ղարաբաղում: 14. Արագ տեմպով կատարվող իտալական ժողովրդական պար: 18. Ռազմական նավատորմի հետախուզական նավ: 19. Կարմիր գույնի զարդաքար, հակինթ: 24. «Անհայտ կինը» կտավի հեղինակը: 26. Ռոքուել Քենթի գրական ստեղծագործություններից: 28. Մ. թ. ա. VII-VI դդ. հույն բանաստեղծուհի: 31. Լեռնանցք Հայաստանում: 32. Ուժեղ, հսկա մարդ: 34. Բակլազգիների ընտանիքի բույս: 36. Հնդկաստանի ազգային-ազատագրական շարժման առաջնորդ, պետական եւ քաղաքական գործիչ:

Հորիզոնական

7. Հայ երգահան: 8. Ռուս պերեդվիժնիկ: 10. Անազնիվ, ամեն ինչի ընդունակ մարդ: 11. Թերակղզի Կենտրոնական Ամերիկայում: 12. Եկեղեցականների դաս: 15. Ջրամատակարարման համակարգ: 16. Երգիծական ստեղծագործությունների ամբողջությունը: 17. Փալիաշվիլու օպերաներից: 20. Փոփոխական հոսանքի հզորության միավորը: 21. Բագրատունի հայոց թագավոր, որին անվանում էին նաեւ «Շահնշահ Հայոց եւ Վրաց»: 22. Արեւ, նաեւ լույս: 23. «Արքայազնը եւ աղքատը» վիպակի ամերիկացի հեղինակը: 24. Հանցավոր նպատակներով գործող խումբ: 25. Ռուսական լրատվական գործակալություն: 27. Պուչինիի օպերաներից: 29. Երկրագնդի ամենամեծ անապատը: 30. Ջրում հեշտ լուծվող հիմք: 33. Լատիշ դերասան, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ: 35. Քաղաք Հյուսիսային Իռլանդիայում: 36. Ջրային քաղցեղ: 37. Տարկովսկու ստեղծագործություններից: 38. Ծառատեսակ:

Կազմեց Մ. ՀԱԿՈԲՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Ալերգիա: 2. Բյուրական: 3. Առիթ: 4. Նախաշինք: 5. Մանավանդ: 6. Սիամ: 7. Դանդուռ: 9. Նավառա: 10. Արարք: 12. Արանք: 13. Պլիսեցկայա: 14. Իսրայելյան: 17. Անառակ: 18. Տայվան: 21. Թթենի: 22. Թավրիզ: 23. Նավասարդ: 24. Վարազդատ: 25. Մեռյալ: 26. Վրացի: 29. Ածխածին: 30. Միհրդատ: 33. Սակի: 34. Մարկ:

Հորիզոնական

3. Առլեն: 5. Մայիս: 7. Դիտրիխ: 8. Նարգան: 10. Ադաթ: 11. Մայա: 13. Պիոտրովսկի: 15. Կանդելա: 16. Նստարան: 17. Անտանտ: 19. Քառասունք: 20. Դավանանք: 21. Թաթիկյան: 24. Վառլամով: 27. Կալման: 28. Սեկվոյա: 30. Մատռվակ: 31. Ածխաջրածին: 32. Իրիս: 34. Մալի: 35. Զախանա: 36. Դարիալ: 37. Իրինդ: 38. Տնանկ:

ARMENPRESS

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ՍՐԱՀ

Արմենպրեսը կուսակցություններին, կազմակերպություններին միջոցառումներ անցկացնելու համար առաջարկում է իր

ՀԱՄԱՊԻՏԱՆԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ՍՐԱՀԸ,

որը հանդերձված է մամուլի ասուլիսների, հանդիպումների, շնորհանդեսների եւ այլնի անցկացման համար: Կարող եք օգտվել հարմարավետ դահլիճից, համակարգիչներից եւ միջազգային հեռախոսից, ֆաքսից, էլեկտրոնային փոստից եւ բարից:

Հասցեն՝ Իսահակյան 28, 1-ին հարկ:
Հեռ.՝ 526702
Ֆաքս՝ (3742) 151738, (8852) 525789

digitised by A.R.A.R.@

Intermotor Armenia JV-CJSC

General distributor for
DAIMLERCHRYSLER in Armenia

ՀՐԱՎԻՐՎՈՒՄ ԵՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ

1. Վաճառքի գծով տնօրեններ
2. Վաճառող(ուհի)ներ ավտոմեքենաների, առեւտրային փոխադրամիջոցների, պահեստամասերի եւ ավտոմեքենաների աքսեսուարների գծով
3. Ընդհանուր հարաբերությունների՝ գովազդային, լրագրության ծրագրավորման մենեջեր եւ գրասենյակային աշխատողներ
4. Գործավար-քարտուղար(ուհի)ներ

Վերոհիշյալ աշխատատեղերի համար պահանջվում է.

- Հայերեն եւ անգլերեն լեզուների կատարյալ տիրապետում
- Գերմաներեն լեզվի իմացությունն առավելություն է
- Հաճելի արտաքին
- Համակարգչային գերազանց գիտելիքներ (Microsoft Office Programs)
- Համակարգչային ծրագրավորման իմացությունն առավելություն է
- Ինքնուրույն աշխատելու ձիրք
- Գործընկերների հետ համատեղ աշխատելու ձիրք

5. **Ավտոմեքենաների տեխնիկական գծով աշխատողներ.**
   - տեխ. սպասարկման խորհրդատու
   - արհեստանոցի վարպետ
   - թափքի վերանորոգման մասնագետ
   - ավտոմեքենաների ներկման մասնագետ
   - ավտոմեքենաների վերանորոգման մասնագետ
   - ավտոմեխանիկներ
   - ավտոէլեկտրիկներ
   - պահեստամասերի բաժնի վարիչ
   - պահեստամասերի բաժնի վարիչի օգնականներ

Պահանջներ.

- Մերսեդես մեքենայի հետ աշխատելու փորձը մեծ առավելություն է
- Անգլերեն, գերմաներեն, ֆրանսերեն լեզուների եւ համակարգչի իմացությունը ցանկալի է:

Բոլոր հետաքրքրված անձանց, ովքեր բավարարում են վերոնշյալ պահանջները, խնդրում ենք ներկայացնել ինքնակենսագրություն (CV), դրան կցվող փաստաթղթեր եւ երկու լուսանկար: Հարցազրույցին ներկայանալու եւ մասնակցելու համար զանգահարել մեր գրասենյակ:

Հարցազրույցները շաբաթ 20.03.99, կիրակի 21.03.99 եւ երկուշաբթի 22.03.99 օրերին, միայն համաձայն նախապես պայմանավորվածության

JOB ANNOUNCEMENT

1. Sales Directors
2. Sale representatives for cars, commercial vehicles, spare parts & car accessories
3. Public relation, Advertising, Media planning manager & officers
4. Executive secretaries

All above mentioned positions require

- Excellent Armenian & English languages.
- German language is a plus.
- Presentable personality
- Excellent Computer Skills (Microsoft Office Programs)
- Programming skills is an advantage
- Autonomous and self-confident
- Has the ability to work in a team.

5. **Car Technicians**
   - Service advisor
   - Foreman
   - Body repair expert
   - Car paint expert
   - Car repair expert
   - Auto mechanics
   - Auto electricians
   - Spare parts manager
   - Spare parts assistent

Requirements:

- Knowledge of Mercedes Car is a big advantage.
- English, German, French languages is a plus. Computer Skills is an addition.

Please bring your detailed CV & supporting documents with two photos. Contact our office to fix the date of the appointments for participating in the interviews.

Interviews on Saturday 20.03.99, Sunday 21.03.99 and Monday 22.03.99 only by previous appointment

5 Hanrapetoutyan st., room 14, 15, 16, Yerevan, Republic of Armenia Tel: 58-32-78, 58-12-75, Fax: 56-51-79.

AMERICAN EMBASSY YEREVAN — *NATIONAL HIRE VACANCY ANNOUNCEMENT*

OPENING DATE: MARCH 15, 1999
POSITION TITLE: PHYSICIAN
GRADE: 12 (ON TEMPORARY BASIS TO REPLACE EMBASSY MEDICAL PERSONNEL DURING THEIR ABSENCE)

SUMMARY OF DUTIES:
- PROVIDES QUALIFIED MEDICAL SERVICES TO U. S. MISSION EMPLOYEES, ELIGIBLE FAMILY MEMBERS, AND OTHERS AUTHORIZED TO USE THE HEALTH UNIT SERVICES.
- EVALUATES, DIAGNOSES AND TREATS INJURIES AND ILLNESSES.
- REFERS PATIENTS TO LOCAL SPECIALISTS AS REQUIRED AND WORKS CLOSELY WITH LOCAL HOSPITALS AND CLINICS. MONITORS LOCAL HOSPITALIZATION OF PATIENTS AND ACCOMPANIES PATIENTS AS REQUIRED DURING LOCAL EVACUATIONS. CONSULTS WITH REGIONAL MEDICAL OFFICER REGARDING SPECIFIC PATIENT PROBLEMS. COORDINATES MEDICAL EVACUATION OF PATIENTS TO THE USA, OR OTHER AUTHORIZED LOCATIONS.
- IMMUNIZES PATIENTS IN ACCORDANCE WITH DEPARTMENT OF STATE GUIDELINES.

QUALIFICATIONS:
- COMPLETION OF APPROVED INTERNSHIP IS REQUIRED, M. D. DEGREE (OR EQUIVALENT). LICENSE TO PRACTICE MEDICINE IN ARMENIA;
- LEVEL IV (FLUENT) ENGLISH IS REQUIRED, KNOWLEDGE OF ARMENIAN AND RUSSIAN IS ESSENTIAL;
- SIX YEARS EXPERIENCE AS A PHYSICIAN IS REQUIRED;
- THOROUGH KNOWLEDGE OF MEDICAL PRACTICE, AS WELL AS A THOROUGH KNOWLEDGE OF U. S. STANDARDS OF TREATMENT, PREFERABLY OBTAINED THROUGH EDUCATION, EXCHANGES OR EXPERIENCE IN THE UNITED STATES, CANADA OR WESTERN EUROPE;
- MUST POSSESS AND EXERCISE SOUND PROFESSIONAL JUDGEMENT.

WHO MAY APPLY: ANYONE QUALIFIED FOR THE JOB.
ANNOUNCEMENT CLOSURE DATE: MARCH 29, 1999
HOW TO APPLY: PLEASE COMPLETE AN "APPLICATION FOR EMPLOYMENT" FORM WHICH IS AVAILABLE FROM THE AMERICAN EMBASSY GUARD OFFICE LOCATED AT NUMBER 18 BAGHRAMIAN STREET. PUT THE COMPLETED APPLICATION FORM INTO THE APPLICATION BOX AVAILABLE AT THE EMBASSY GUARD OFFICE.

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

30 KBT
ամերիկյան գեներատոր

Հեռ. 220915

Բաց հասարակության ինստիտուտ օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղ

Ստեփան Բասոյի հիմնադրամը հայտարարում է սեմինար **«Հոգեկան խանգարումների եւ հանցագործ վարքագծի կառավարման ընթացիկ նոր մեթոդոլոգիաներ»** թեմայով, որը տեղի կունենա ապրիլի 21-25-ը Ռիբինիկ Կամիննում Լեհաստան: Սեմինարին կարող են մասնակցել հոգեբաններ, հոգեբույժներ, հասարակական աշխատողներ, իրավաբաններ, որոնք զբաղվում են դատական հոգեբանությամբ:

Սեմինարին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել.
1. Ինքնակենսագրություն (CV),
2. Երաշխավորագիր նամակ,
3. Երկու թեզիսներ:

Նշված փաստաթղթերը պետք է լրացնել անգլերեն լեզվով, որը սեմինարի աշխատանքային լեզուն է:

Փաստաթղթերը պետք է ներկայացնել Բաց հասարակության ինստիտուտ օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղ մինչեւ սույն թվականի մարտի 31-ը, ժամը 17.00:

Սեմինարի մասնակիցները կընտրվեն բաց մրցակցության հիմունքներով: Ուղեգրով անցած անձանց ճանապարհածախսը ապահովվում է Բաց հասարակության ինստիտուտ օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղը, իսկ մնացած ծախսերը՝ կազմակերպիչ կողմը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել Բաց հասարակության ինստիտուտ օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղ հետեւյալ հասցեով

Այգեձորի փ. 53ը
Հեռ. 272119, 271713, 271719

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

9.00 Հայլուր
9.20 Բարի լույս, Հայաստան
10.20 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
11.15 Իմ լավ, լավ
11.45 Մարդը եւ օրենքը
12.10 «Զորավար Անդրանիկ» ժամ. կապված համույթի ելույթը
12.25 «02»
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմեր «Ընկերուհիները», «Տնային ոզնիները», «Հաս ճնճուկ մի փարդ որը գիտեր ճիկճել»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
19.00 Խոսքը [illegible]
19.15 [illegible]
20.00 Հայլուր
20.30 1 լուր
20.50 [illegible]
21.15 Գ/Ֆ «Սովալի վախճան»
23.25 Ուշ երեկոյան
00.00 Հայլուր

09.00 [illegible]
11.00 Գ/Ֆ «Անհաս հազար օրով» (4-րդ մաս)
19.00 Մուլտեր
19.30 Լուրհանդես
19.50 Ընտանեկան ֆիլմ. «Մարգարտություն»
21.15 [illegible]
21.30 Լուրհանդես
22.00 Գ/Ֆ «Պանակի սարին»
23.30 Լուրհանդես
00.00 Անդոր
00.05 Մի անգամ
00.10 Պարապ զրույց
00.30 Գիշերային կինոսրահ. Գ/Ֆ Սոֆի Լորենը, Մարչելո Մաստրոյանին, Կիմ Բեյսինջերը, Անուկ Էմեն «Բարձր նորաձեւություն» ֆիլմում
02.30 Լուրհանդես

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Պահապան հրեշտակ»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Տիեզերական ոստիկանություն»
16.45 Մանկական [illegible]
17.00 Սեզամ փողոց
17.30 Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Պահապան հրեշտակ»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Ի խույս կառույցի
20.45 Սերիալ «Հավերժական կանչ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.50 Ֆուտբոլ. գավաթակիրների գավաթ «Մակաբի» (Խայֆա) - «Լոկոմոտիվ» (Մոսկվա)
00.45 [illegible]
01.30 Գ/Ֆ «Հենրի V»

8.00-10.35 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի համար
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 TV CLUB
10.50 [illegible] փողոց
11.00 «Սանտա Բարբարա»
11.45 Երաժշտություն, երաժշտություն
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.35 Լուրեր

17 մարտ

12.30 Սերիալ «Կյանքի մայրուղիներ»
13.30 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
14.30 [illegible] բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ «Ընկերի աշխարհ»
16.20 Սերիալ «Հարգանքն ու նվաճումները»
17.15 Մուլտֆիլմեր «Ով ասաց «մյաու»», «Կրիայի փախուստ»
17.25 Սերիալ «Սոսիին համբույրներ»
18.30 [illegible]
19.00 Մուլտֆիլմ «[illegible]»
19.10 Կոմերսանտ եւ առողջություն
19.15 Սերիալ «Օձերը» [illegible]
20.30 Կինոյի դիմանկար
21.40 Մանրամասներ
21.55 Երկու դատական
22.45 Կինոյի ժամ. Գ/Ֆ «Մոլորական հերոսը» (Իսպանիա)
00.35 Երկրային [illegible] հեռուստատեսային դասարան

«ՍՓՅՈՒՌ». ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ: Հեռախոսներ 569393, 581351

«Ազգային Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65 Պատվեր 69149 Տպաքանակ 1015 Տպաքանակը 4000 Ստորագրված է տպագրության 17. 03. 1999 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@